

## **Sprawozdanie z działalności kontrolnej przeprowadzanej w 2011 r. przez Biuro Kontroli Wewnętrznej.**

Stosownie do § 50 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Słubicach, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 39/11 Kierownika Urzędu Miejskiego w Słubicach z dnia 22 marca 2011 r., kontrolę wewnętrzną sprawuje m.in. Biuro Kontroli Wewnętrznych. W 2011 r. kontrolę przeprowadzono w oparciu o plan kontroli zatwierdzony przez Burmistrza Słubic.

W roku 2011 r. przeprowadzono 8 kontroli, z tego 1 w Urzędzie Miejskim w Słubicach, 5 w jednostkach organizacyjnych gminy, 2 kontrole obejmowały swym zakresem zarówno jednostki organizacyjne gminy jak i Wydział Finansowo-Księgowy Urzędu Miejskiego w Słubicach.

Dokumentacja rejestrująca przebieg i wyniki kontroli znajduje w Biurze Kontroli Wewnętrznej. Wyniki kontroli przedstawia poniższe sprawozdanie.

### **I. Kontrola realizacji umów związanych z zadaniem „Lubuskie Centrum Tożsamości Kulturalnej Pro’Vincia” – przebudowa pomieszczeń części budynku Słubickiego Miejskiego Ośrodka Kultury w Słubicach w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013, działanie 5.1.**

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Słubicach w dniach od 10 - 17 stycznia oraz 4 - 11 lutego 2011 r., na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic nr 1/KW/11 z dnia 5.01.2011 r.

W trakcie kontroli ustalono, że:

1. Zawierając w trybie przetargu nieograniczonego umowę nr 259/2009 z dn. 21.09.2009 r. z PPH „Excelso” na roboty budowlane i dostawy w budynku SMOK przy ul. 1 Maja w Słubicach, żądano wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 3% ceny całkowitej podanej w ofercie. Zgodnie z postanowieniami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), wykonawca powinien wnieść zabezpieczenie w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Zabezpieczenie wpłynęło 15 dni po zawarciu umowy.

Ponadto podpisując aneks, przedłużający okres realizacji umowy z 30 czerwca do 31 lipca 2010 r., nie przedłużono okresu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które zagwarantowane było do dnia 30.07.2010 r.

Powyższe nieprawidłowości Naczelnik WGI B.S. tłumaczył tym, że podczas podpisywania aneksu, zgodnie z postanowieniami umowy, wykonawca zobowiązał się w ciągu siedmiu dni do przedłożenia aneksu do gwarancji. Mimo przypominania komisji, wykonawca nie dostarczył przedłużenia gwarancji.

W związku z tym, że SIWZ wprowadzono wymóg zabezpieczenia należytego wykonania umowy, to jego brak stanowi naruszenie art. 147 ust. 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, z którego wynika, że zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

W związku z powyższym, aby móc wyegzekwować wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy lub zastosować art. 94 ust. 3 Pzp zgodnie z którym,

w przypadku niewniesienia zabezpieczenia przez wykonawcę, którego oferta została wybrana, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, zalecono Naczelnikowi IRO (w trakcie kontroli WGI) w przyszłości, żądania wniesienia zabezpieczenia przed podpisaniem umowy.

2. W umowie z PPH „Excelso” ustalono cztery płatności. Na podstawie faktur wykonawcy i protokołów odbioru inspektora nadzoru, dokonano 3 płatności. Nie zrealizowano IV płatności z uwagi na ogłoszenie upadłości wykonawcy. Za odstąpienie od umowy, zgodnie z jej postanowieniami naliczono kary w kwocie 298.268,99 zł.

Płatności dokonywane były następująco:

I płatność - termin 9.12.2009 r., zapłata 9.12.2009 r. – 159.440,46 zł. oraz 29.12.2009 r. - 668.821,69 zł. (po terminie).

II płatność – termin do 11.01.2010 r., zapłata 29.12.2009 r. – 995.976,28 zł. oraz 15.01.2010 r. - 175.760,52 zł. (po terminie).

III płatność - termin do 15.04.2010 r. zapłata 16.04.2010 r. – 150.478,64 zł., 16.04.2010 r. – 400.000 zł. oraz 10.05.2010 r. - 452.712,29 zł., (po terminie).

Jak wynika z powyższego część płatności dokonano z przekroczeniem terminów określonych umową. Stanowi to naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nieterminowe regulowanie zobowiązań Naczelnik Wydziału Finansowo-Księgowego J. S. wyjaśnia brakiem środków na rachunku bankowym, z powodu nieprzekazywania środków przez Instytucję Zarządzającą LRPO.

Z uwagi na powyższe zalecono Skarbnikowi Gminy stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) dokonywanie płatności w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

3. Z umowy z PPH „Excelso” wynikało, że wynagrodzenie miało charakter ryczałtowy i wynosiło 3.638.881,64 zł brutto. Rozliczenie przedmiotu zamówienia następowało na podstawie wykonanych i odebranych robót, potwierdzonych protokołami odbioru przez inspektora nadzoru E.CH. przedstawiciela Zachodniego Centrum Konsultingowego w Gorzowie Wlkp. „EURO INVEST” Sp. z o.o. (umowa nr 285/2009 z dn. 14.10.2009 r. na czynności związane z pełnieniem nadzoru inwestorskiego). Protokoły odbioru załączone do II i III faktury podpisał także Z-ca Naczelnika WGI T.K.

Kontrola wykazała, że inspektor nadzoru podając w protokołach odbioru procentowe wykonanie prac, opierał się na nieprawidłowych danych. Wartość robót wg kosztorysu umownego (ofertowego) wynosi 3.638.881,64 zł. brutto, inspektor nadzoru podał 3.642.541,64 brutto (za dużo o 3.660,00 zł.).

Inspektor nadzoru na dzień 25.03.2010 r. wykazał wykonanie prac na wartość 3.003.189,88 zł, w tym;

- robót budowlanych na kwotę 1.745.890,11 zł., czyli do wykonania pozostało 407.635,19 zł.,
- wyposażenia na kwotę 1.257.299,77 zł., czyli do wykonania pozostało 228.056,57 zł.

Powołana przez Kierownika Urzędu Miejskiego w Słubicach komisja ds. przeprowadzenia inwentaryzacji robót budowlanych, złożona z pracowników

urzędu i inspektorów nadzoru Zachodniego Centrum Konsultingowego w Gorzowie Wlkp. „EURO INVEST” Sp. z o.o. stwierdziła poprzez zinventaryzowanie prac niezbędnych do wykonania, że na dzień 29.09.2010 r. firma „Excelso” wykonała prace na kwotę 3.003.221,91 zł., w tym;

- roboty budowlane na kwotę 1.929.434,08 zł., czyli pozostało do wykonania 224.091,22 zł.,
- wyposażenie na kwotę 1.073.787,83 zł., czyli do wykonania pozostało 411.568,51 zł.

Z powyższych danych wynika, że zaangażowanie wydatków wykazane przez komisję inwentaryzacyjną na roboty budowlane było większe o 183.543,97 zł., a na wyposażenie mniejsze o 183.511,94 zł. od wykazanego przez inspektora nadzoru w protokołach odbioru.

Różnice w wartościach robót i dostaw wykazane przez inspektora nadzoru i komisję inwentaryzacyjną, według wyjaśnień naczelnika WGI wynikały z rozliczeń z wykonawcą metodą ryczałtową.

Z dokumentów wynika, że kwotowa realizacja umowy, wykazana przez inspektora nadzoru na dzień 25.03.2010 r. i komisję inwentaryzacyjną na dzień 29.09.2010 r. jest zbliżona, natomiast z protokołów rady i z dziennika budowy wynika, że w okresie od 26 marca do 31 sierpnia 2010 r., na budowie trwały roboty budowlane, dostarczano meble, montowano windę i inne.

Przy założeniu, że ustalenia komisji inwentaryzacyjnej są poprawne, nasuwa się wniosek, że protokołami odbioru na dzień 25.03.2010 r. potwierdzono realizację umowy niezgodnie ze stanem faktycznym.

Jak wynika z ustaleń kontroli, po każdym etapie wykonania robót, płatność częściowa (f-ra częściowa) nastąpiła po protokołarnym odbiorze robót.

W obowiązujących przepisach pojęcie faktury częściowej zdefiniowane zostało w Polskiej Normie Nr PN-ISO 6707-2:2000 Tytuł Budownictwo -- Terminologia -- Terminy stosowane w umowach). Pod pojęciem faktury częściowej normy rozumie się rozliczenie przejściowe między stronami umowy odnośnie do kwoty wynagrodzenia za całość robót lub usług wykonanych na określony dzień. Co wskazuje, że kwota 3.003.189,88 zł, powinna być zapłacona za roboty wykonane na dzień 25.03.2010 r.

W związku z powyższym zalecono Naczelnikowi IRO:

- a) przy dokonywaniu kontroli merytorycznej dokumentów, stosowanie postanowień § 10 ust. 1 Instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów (dowodów księgowych) w Urzędzie Miejskim w Słubicach (załącznik Nr 2 do zarządzenia nr 62/10 Kierownika Urzędu Miejskiego w Słubicach w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości), zgodnie z którym kontrola merytoryczna polega m. in. na badaniu, czy dokumenty obrazujące konkretną operację zawierają prawdziwe dane,
- b) podjąć działania zapobiegające w przyszłości nadpłacaniu za wykonane prace. Przy dokonywaniu płatności częściowych, dokonywać płatności za roboty wykonane na określony dzień.

4. Z § 2 umowy nr 259/2009 z dnia 21.09.2009 r. zawartej z PPH „Excelso” Wiesław Kraszewski wynika, że wynagrodzenie ma charakter ryczałtowy i nie będzie podlegało rewaloryzacji lub negocjacji w trakcie trwania zamówienia.

W myśl art. 632 §1 k.c., „Jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub

kosztów prac.” Pozostałe kwestie związane z realizacją umów o wynagrodzeniu ryczałtowym nie są regulowane przepisami i zgodnie z art. 353<sup>1</sup> k.c. strony zawierające umowę o zamówienie publiczne na roboty budowlane, mogą ułożyć stosunek prawny w tym zakresie według swego uznania, tak aby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

W umowie z PPH „Excelso”, postanowiono, że Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót (STWiOR) stanowi jej integralną część. Z zapisów STWiOR wynika natomiast, że specyfikacja stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu robót, a dla pozycji kosztorysowych wycenionych ryczałtowo podstawą płatności jest wartość (kwota) podana przez Wykonawcę w danej pozycji kosztorysu”. Złożony przez wykonawcę kosztorys, w pozycjach dostaw nie zawiera wartości. Przyjęcie w STWiOR za podstawę płatności kwoty podanej przez wykonawcę w danej pozycji kosztorysu i jednocześnie zawarcie w SIWZ postanowień, że przedłożony przez wykonawcę kosztorys będzie miał charakter informacyjny świadczy o niespójności STWiOR ze SIWZ.

Mając na uwadze ustalenia w powyższym zakresie, zalecono Naczelnikowi IRO zadbanie o to, by zapisy umów były spójne z zapisami zawartymi w dokumentach przetargowych.

5. Na pisemny wniosek Zastępcy Burmistrza z dnia 3.02.2011 r., w ramach czynności kontrolnych, przeprowadzono analizę dokumentów związanych z cesjami wierzytelności należnych od Gminy Słubice dla firmy „Excelso” na rzecz dostawców paneli, mebli oraz urządzeń gastronomicznych i mebli ze stali.

Z uwagi na to, że sprawa cesji na rzecz podwykonawców była przedmiotem postępowania sądowego i prokuratorskiego kontrolujący ocenę i rozstrzygnięcie w tym zakresie, pozostawili ww. organom.

Jednak zważywszy na ustalenia kontroli opisane w protokole, w celu zapobieżenia w przyszłości podobnym nieprawidłowościom, zalecono Skarbnikowi Gminy i Naczelnikowi IRO podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwego obiegu i ewidencji dokumentów rodzących skutki finansowe.

6. Kontrola wykazała, że umowa nr 102/2009 z dnia 23.03.2009 r. na wykonanie opracowania dokumentacji projektowej wykonawczej LCTR „Pro’vincja” – budynek SMOK przebudowa III kondygnacji z montażem windy została przez wykonawcę zrealizowana z 9 dniowym opóźnieniem. W umowie określono termin realizacji na 15.04.2009 r. Projekt dostarczony został przez wykonawcę 24.04.2009 r. Zgodnie z § 8 umowy należało naliczyć kary umowne w wysokości 0,2 % wynagrodzenia ryczałtowego netto za każdy dzień zwłoki. Na fakturze wyliczono kary umowne za 8 dni w kwocie 560 zł. ( $35.000 \text{ zł.} \times 0,2 \% = 70 \text{ zł.} \times 8 \text{ dni}$ ). Z art. 111 § 1 i 2 k.c. wynika, że „Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło”. Mając na uwadze art. 111 k.c., należało naliczyć karę w wysokości 630 zł., gdyż od 15 do 24 kwietnia 2009 r. upłynęło 9, a nie 8 dni. Przyjmując do wyliczeń 8 dni zaniżono karę o 70 zł.

W związku z powyższym zalecono Naczelnikowi IRO, skorygowanie naliczenia kary umownej, a w przyszłości przy obliczaniu terminów stosowanie art. 111 § 1 i 2 ustawy Kodeks cywilny.

7. Z umowy nr 285/2009 z dn. 14.10.2009 r. z Zachodnim Centrum Konsultingowym w Gorzowie Wlkp. „EURO INVEST” Sp. z o.o. na czynności związane z pełnieniem nadzoru inwestorskiego wynika, że zapłata kwoty 44.652,00 zł brutto, nastąpi po dokonaniu odbioru końcowego zadania i sporządzeniu protokołu odbioru. Płatności w kwocie 22.652,00 zł dokonano 23.12.2009 r. Fakturę pod względem merytorycznym zatwierdził 18.12.2009 r. Naczelnik WGI B. S. pomimo, że termin płatności był niezgodny z umową. Stanowi to naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Powyższe naruszenie Naczelnik WGI tłumaczy tym, że aneks do umowy był w trakcie przygotowywania i został podpisany w dniu 04.01.2010 r. z klauzulą obowiązywania od 1.12.2009 r.

Wyjaśnienie to nie zmienia faktu, że wypłata wynagrodzenia w dniu 23.12.2009 r. była niezgodna z umową.

Aneksem nr 1 do umowy nr 285/2009 zawartym w dniu 4.01.2010 r. zmieniono § 4 umowy określający warunki płatności postanawiając, że płatność dzieli się na 2 transze:

- pierwszą – w kwocie 22.652,00 zł (brutto) – termin zapłaty IV kwartał 2009 r.
- drugą – w kwocie 22.000,00 zł (brutto) – termin zapłaty II kwartał 2010 r.

Termin zapłaty drugiej transzy, nie został dotrzymany. Płatność nie nastąpiła w II kwartale 2010 r. Dopiero w dniu 19.10.2010 r. aneksem nr 2/2010 r. zmieniono termin drugiej płatności, ustalając następujące płatności:

- kwota 14.000.00 zł, po zakończeniu inwentaryzacji robót,
- kwota 8.000.00 zł, po zakończeniu inwestycji i podpisaniu protokołu odbioru końcowego zadania inwestycyjnego w I kwartale 2011 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, zalecono Naczelnikowi IRO stosowanie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W uzasadnionych przypadkach stosować następującą kolejność działań: najpierw zmiana umowy, a później płatność z zachowaniem warunków określonych w tej zmianie.

8. Zgodnie z § 2 umowy nr 285/2009 z dn. 14.10.2009 r. z Zachodnim Centrum Konsultingowym w Gorzowie Wlkp. „EURO INVEST” Sp. z o.o. z siedzibą w Gorzowie Wlkp. na nadzór inwestorski, obowiązki inspektora nadzoru wykonywane miały być zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo budowlane. Jak wynika z art. 25 ust. 4 tej ustawy, do podstawowych obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego należy potwierdzanie faktycznie wykonanych robót oraz usunięcia wad, a także na żądanie inwestora, kontrolowanie rozliczeń budowy. Ponadto w § 2 umowy postanowiono, że do obowiązków inspektora należeć będzie: weryfikacja i zatwierdzanie kosztorysów wykonywanych robót pod względem rzeczowym, zgodności z obowiązującymi normami (nakładami rzeczowymi), cenami zastosowanych materiałów zgodnie z zawartą umową i ich zatwierdzanie oraz kontrola prawidłowości fakturowania robót.

Pomimo takich zapisów w powyższej umowie, na podstawie zlecenia nr 13/2010 z dn. 1.09.2010 r. firmie „EURO INVEST” Sp. z o.o. zapłacono dodatkowe

8.000 zł. za udział zespołu inspektorów nadzoru branży budowlanej, sanitarnej i elektroenergetycznej w pracach komisji inwentaryzacyjnej, powołanej przez Kierownika Urzędu Miejskiego w Słubicach.

Powyższe Naczelnik WGI wyjaśnia:

*„Pierwotna umowa o nadzór inwestorski nie obejmowała swoim zakresem inwentaryzacji. Zlecenie na przeprowadzenie inwentaryzacji było konieczne ze względu na zerwanie umowy z wykonawcą, dużą wartość inwestycji oraz chęć prawidłowego rozliczenia inwestycji współfinansowanej ze środków unijnych. Wykonanie inwentaryzacji przez inspektorów nadzoru jest dodatkowym nakładem pracy, którego nie obejmuje pierwotna umowa, wymaga od inspektorów nadzoru większego zaangażowania sił nakładczych. Przeprowadzona inwentaryzacja trwała trzy tygodnie, podczas których niezbędna była codzienna obecność inspektorów nadzoru poszczególnych branż, wymagało to również dużego zaangażowania i nakładu pracy.”*

W związku z zapisami art. 25 ust. 4 ustawy prawo budowlane, dodatkowe zlecenie inspektorom nadzoru udziału w inwentaryzacji budzi wątpliwości. Jak wynika z tego przepisu do podstawowych obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego należy potwierdzanie faktycznie wykonanych robót, a udział w inwentaryzacji należy uznać za jedną z form tego potwierdzenia.

W związku z powyższym zalecono Naczelnikowi IRO przestrzeganie postanowień art. 44 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

- uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

9. Na podstawie zlecenia nr 19/2010 r. z dn. 29.09.2010 r. biegły sądowy A. S. opracował opinię do sposobu przeprowadzonej inwentaryzacji i rozliczenia z "EXCELSO". W opinii biegły w oparciu o kwotę netto wartości robót 2.461.631,05 zł. nieprawidłowo podał kwotę brutto 3.003.211,91 zł. (2.461.631,05 zł. + 22% VAT= 3.003.189,89 zł.). Ponadto biegły podał wartość robót według oferty kosztorysu ofertowego 2.153.525,30 zł. brutto. Z kosztorysu ofertowego wykonawcy wynika, że jest to kwota 2.181.581,40 zł. brutto. Biegły podał również, że na wyposażenie z montażem kwota wynosi według kosztorysu ofertowego wykonawcy 1.485.356,34 zł., z kosztorysu wynika, że jest to kwota 1.457.300,00 zł.

Biegły we wnioskach końcowych odniósł się do protokołu poinwentaryzacyjnego stwierdzając, że komisja postąpiła prawidłowo jednocześnie opisał inną metodę wyceny od przyjętej przez komisję.

Naczelnik WGI fakt zapłaty za opinię, która zawiera wyżej opisane błędy wyjaśnia:

*„W opinii technicznej na str. 5 został podany prawidłowy tok wykonania inwentaryzacji, natomiast na stronie 6 we wnioskach końcowych w pkt. b podano omyłkowo zasadę przeprowadzenia inwentaryzacji dla wyposażenia zamiast dla robót budowlanych.”*

Analiza dokumentów, wykazała, że biegły nie wykonał żadnej twórczej pracy. Nie przeprowadził sprawdzenia czy roboty opisane przez komisję inwentaryzacyjną faktycznie zostały wykonane. Oceniał tylko sposób przeprowadzenia inwentaryzacji. Co w nawiązaniu do analizy postanowień § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. z 1975 r., Nr 46, poz. 254 ze zm.) nie uzasadnia tak wysokiego wynagrodzenia.

Dlatego zalecono Naczelnikowi IRO:

- a) większą staranność przy dokonywaniu kontroli merytorycznej dokumentów i działanie zgodne z Instrukcją w sprawie obiegu i kontroli dokumentów (dowodów księgowych) w Urzędzie Miejskim w Słubicach. Zgodnie z § 10 ust. 1 instrukcji, kontrola merytoryczna polega m. in. na badaniu, czy dokumenty obrazujące konkretną operację zawierają prawdziwe dane. Ponadto w myśl ust. 2 cytowanego przepisu, w ramach kontroli merytorycznej powinna być badana zgodność wykonanych prac z konkretnymi umowami.
- b) przestrzeganie postanowień art. 44 ustawy o finansach publicznych zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
  - uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
  - optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów

W dniu 10.06.2011 r. Naczelnik IRO poinformował o sposobie wykonania zaleceń. Natomiast Skarbnik gminy złożył taką informację w dniu 19.08.2011 r.

## **II Kontrola realizacji, przez Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, procedur w zakresie celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków w latach 2008 i 2009 (5 % wydatków jednostki) oraz wydatki na organizację imprez w 2010 r.**

Kontrolę w Słubickim Miejskim Ośrodku Kultury przeprowadzono na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic nr 9/11 z dnia 7 marca 2011 r. w dniach od 10 do 31 marca oraz od 4 do 15 kwietnia 2011 r.

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

1. Załącznik nr 1 do regulaminu organizacyjnego SMOK pt. „Schemat Organizacyjny” jest niezgodny ze stanem faktycznym. Brak w strukturze organizacyjnej stanowiska zastępcy dyrektora, a funkcję taką pełni Pan T. S. Ponadto stwierdzono niezgodność nazewnictwa niektórych stanowisk z nazewnictwem użytym w schemacie organizacyjnym np. w regulaminie organizacyjnym zapisano stanowisko - referent ds. administracyjnych, natomiast w angażu pani U.D. - specjalista ds. obsługi administracji biurowej oraz świetlic. Zalecono doprowadzić do zgodności regulaminu organizacyjnego i stanu faktycznego.
2. Kontrola angażu wykazała, że stanowiska pracy i kategorie zaszeregowania stanowisk pracy 4 pracowników były niezgodne z postanowieniami Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. z 1999 r. nr 45 poz. 446 ze zm.). Zalecono doprowadzić do zgodności stanowisk pracy i kategorii zaszeregowania wszystkich pracowników, z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. regulującym zasady wynagradzania pracowników.
3. Wydatek na kwotę 124,50 zł. za artykuły plastyczne nie został zatwierdzony do wypłaty. Stanowi to naruszenie instrukcji kontroli wewnętrznej i obiegu dowodów finansowo-księgowych wprowadzonej zarządzeniem nr 7/2007 z dnia 30 grudnia 2007 r. Dyrektora Słubickiego Miejskiego Ośrodka Kultury w sprawie

wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z którą dowody księgowe zatwierdza do realizacji dyrektor.

Zalecono, zatwierdzanie wszystkich dowodów księgowych przed dokonaniem wydatku, stosownie do postanowień ww. instrukcji.

4. Wydatki na artykuły spożywcze i zabawki w kwocie 156,37 zł. zaksięgowano na koncie 41109 – art. spożywcze, zamiast na koncie 41109 i na koncie 41112 - materiały pozostałe (zabawki).

Ponadto wydatek na artykuły spożywcze w kwocie 107,65 zł., zaksięgowano na koncie 41108 – stroje, materiały i elementy strojów, zamiast na 41109 - art. spożywcze. Jest to niezgodne z przyjętym w jednostce planem kont.

Zalecono dokonywanie księgowania zgodnie z obowiązującym w jednostce planem kont.

5. W kontrolowanej dokumentacji znajdowały się faktury:

a) nr 3239/01/08 z dnia 19.05.2008 r. wystawiona przez firmę „Irman” Sp. z o.o. z datą sprzedaży 19.05.2008 r. Z opisu dokumentu wynika, że jest to koszt festynu dobroczynnego, który odbył się 3.05.2008 r.,

b) nr 7450/01/10 z dnia 30.11.2010 r. wystawiona przez firmę „Irman” Sp. z o.o. z datą sprzedaży 30.11.2010 r., na kwotę 837,18 zł. za zakup wody, soków i innych napojów. Jako przeznaczenie zakupu na fakturze opisano „zakupiono na potrzeby SMOK – Transvocale – dla artystów występujących”. Festiwal odbył się 18 - 20 listopada 2010 r. Z dokumentu wynika, że zakup dokonano 30.11.2010 r., czyli 10 dni po imprezie.

Dyrektor i główna księgowa fakty te wyjaśniają następująco:

*„Zgodnie z opisami na fakturach zakupy dotyczyły imprez wskazanych w opisach, na imprezy towary często są pobierane na podstawie WZ, po imprezie dokonywane są zwroty towarów, które zostały niewykorzystane i firma wystawia faktury. W tym przypadku firma wpisała tę samą datę wystawienia i sprzedaży (można się domyślać, że program do wystawiania faktur robi to automatycznie) pomimo tego, że towar był wydany z datą wcześniejszą. Często też jest wystawiana jedna faktura za dany miesiąc, najczęściej na koniec miesiąca chyba, że wiadomo że dany zakup jest ostatnim w danym miesiącu.”*

Odnosząc się do wyjaśnień kontrolujący stwierdzili, że wystawca faktury ma obowiązek podania prawdziwych danych, a odbiorca w przypadku niezgodności, kontrolując dokument pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym powinien te dane zweryfikować. Wynika to z art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z ze zm.), zgodnie z którym dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, wolne od błędów rachunkowych, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, między innymi datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu.

W myśl ust. 2 cyt. przepisu, błędy w dowodach źródłowych zewnętrznych obcych i własnych można korygować przez wysłanie kontrahentowi odpowiedniego dokumentu zawierającego sprostowanie, wraz ze stosownym uzasadnieniem, chyba że inne przepisy stanowią inaczej.

Uregulowania w tym zakresie wprowadzają również przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz.U.05.95.798 ze zm.) zgodnie

z którym, w razie pomyłek sprzedawca wystawia fakturę korygującą. W określonych w § 18 rozporządzenia przypadkach, nabywca usługi może wystawić i przesłać do sprzedawcy fakturę nazwaną notą korygującą.

Zgodnie z wymogami określonymi § 9 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia, faktura stwierdzająca dokonanie sprzedaży powinna zawierać dzień miesiąc i rok dokonania sprzedaży. Jak wynika z § 13 ust. 1 faktura powinna być wystawiona nie później niż siódmego dnia od dnia wydania towaru dotyczy to także towarów wydanych na podstawie WZ. W związku z tym pobranie towarów na podstawie WZ przed 3 maja 2008 r. wiązało się z obowiązkiem wystawienia przez sprzedawcę faktury w ciągu 7 dni od wydania towaru.

Ponadto informacja podana w wyjaśnieniach z której wynika, że „wystawiana jest jedna faktura za dany miesiąc, najczęściej na koniec miesiąca” nie znajduje potwierdzenia w obowiązujących przepisach, zgodnie z którymi w opisanym w protokole kontroli stanie faktycznym, istniał obowiązek wystawienia faktury w terminie do 7 dni od daty wydania towaru. Możliwość wystawienia jednej faktury za dany miesiąc istnieje w przypadku sprzedaży o charakterze ciągłym, charakteryzującej się m. in. zawarciem trwałej umowy sprzedaży na dłuższy okres czasu.

W związku z powyższym wydano zalecenie przestrzegania postanowień art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, wolne od błędów rachunkowych, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, między innymi datę dokonania operacji. W przypadku stwierdzenia błędów w dowodach księgowych, polecono korygować je w sposób określony w art. 22 ust. 2 ustawy o rachunkowości lub w § 18 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...).

**6. Niżej wymienione płatności regulowano w terminach niezgodnych z wcześniej zaciągniętymi zobowiązaniami:**

- a) z 2008 r. dowody księgowe FZP: 700249, 700258, 700259, 700262, 700242, 700243, 700251, 700252, 700254, 700260, 700246, 700248, 700253, 700239, 700263, 700264, 700265, 700266, 700270, 700271, 700250, 700244, 700247.
- b) z 2009 r. dowody księgowe FZP: 700699, 700688, 700701, 700686, 700679, od nr 700682 do 700686, 700693, 700698, 700676 (część zapłaty), 700671, 700689, 700665, 700696, 700670, 700697,
- c) z 2010 r.:
  - Miejskie Święto Hanzy - płatności związane z realizacją umów: zespół Afromental (I transza), Doda (I transza), Paula (I transza), W. Gąsowski (I transza), E. Farna (I transza), Enea Operator Sp. z o.o., GISO G. Kujda Sp. J., QLUŚ SERWICE Rafał Kulawiak, Agencja Artystyczna „MUSIC LAND” Z. Wilde-Lizoń, FORT Sp. z o.o., Agencja Artystyczna D. Jacukiewicz, Hotel Kaliski, Club Puerto Zb. Dudziński.
  - Transvocale 2010 r. - płatności związane z realizacją umów: Mademoiselle Karen (zaliczka 20 %), Lubuskie Biuro Koncertowe, Zespół Pustki (I transza), Sabo Music L. Sawicki, UAM Poznań (brak zapłaty), Horyzont TV Słubice sp. z o.o. (brak zapłaty).

Powyższe stanowi naruszenie ustawy o finansach publicznych zgodnie z którą płatności należy dokonywać w wysokościach i terminach wynikających

z wcześniej zaciągniętych (obecnie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Opisaną nieprawidłowość dyrektor i główna księgowa tłumaczą następująco:

*„W związku z dużą ilością zrealizowanych projektów przy udziale środków unijnych Słubicki Miejski Ośrodek Kultury ma problemy z płynnością finansową, ponieważ własne środki są zaangażowane w realizowane projekty. Wszystkie projekty są refinansowane przez Euroregion procedury rozliczeń są bardzo zawile i rozciągnięte w czasie stąd wynikają opóźnienia w regulowaniu zobowiązań.”*

Zalecono dokonywanie płatności w wysokościach i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

7. Brak spójności w dokumentach dotyczących usługi drukarskiej (w zamówieniu nr 33/2008 z dnia 10.04.2008 r. określono termin realizacji na dzień **15.04.2008 r.**, w specyfikacji nr 9038014270 z dnia 28.04.2008 r. podano datę sprzedaży - **28.04.2008 r.**, a na fakturze nr 5038000678 z dnia 31.05.2008 r. wpisano datę sprzedaży **31.05.2008 r.**) uniemożliwia ustalenie, w którym miesiącu nastąpiła sprzedaż usługi i czy księgowanie było zgodne z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Zalecono większą staranność przy sporządzaniu i księgowaniu dokumentów.

8. Nie naliczono różnicy kursowej w kwocie 1,60 zł. Zapłatę za usługę w euro dokonano dnia 2.05.2008 r., na podstawie rachunku RE-Nr:80501, natomiast walutę nabyto 30.04.2008 r.

Zalecono w przypadku różnic między kursami walut z dnia ich zakupu i z dnia zapłaty, ustalić różnice kursowe i zgodnie z planem kont instytucji, zaksięgować je na koncie 750 – przychody i koszty finansowe.

9. Stwierdzono niezgodność faktur VAT: nr 002984/07/2008 z dnia 21.05.2008 r. i nr 006821/07/2009 z dnia 27.10.2009 r. wystawionych przez PUK z umową nr 142/93 z dnia 6.09.1993 r., w której umówiono się na dzierżawę 4 szt. pojemników 110 l. PUK obciążył SMOK płatnością za eksploatację 3 pojemników.

Jak wyjaśnia dyrektor : „Słubicki Miejski Ośrodek Kultury zawarł umowę z PUK sp. z o.o. 06 czerwca 1993 roku na eksploatację 4 pojemników na śmieci. PUK dostarczył tylko 3 sztuki więc zgodnie ze stanem faktycznym SMOK jest obciążany za eksploatację 3 pojemników.”

Zalecono doprowadzić do zgodności zapisów umowy z PUK, ze stanem faktycznym.

10. Na podstawie f-ry nr 78/2008 z dnia 28.05.2008 r. wypłacono wykonawcy, za usługi transportowe kwotę 683,20 zł. Z faktury wynika, że wykonano 1 usługę transportową. Na podstawie faktury nie można ustalić daty wykonania usługi, ponieważ nie zawiera ona daty sprzedaży, co jest wymagane § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...).

Poza opisem na fakturze „usługi transportowe, sprzęt na imprezy organizowane przez SMOK” kontrolującym nie przedstawiono żadnych dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowości kalkulacji ceny za usługę i celowości poniesienia wydatku.

Dyrektor i główna księgowa wyjaśniają, że:

*„Faktura 78/2008 na kwotę 683,20 zł dotyczyła usług transportowych (transport sprzętu) wykonanych w ramach obsługi imprez – festynu dobroczynnego oraz koncertu szkół muzycznych. Ceny usług transportowych ustalane są w formie ustnych negocjacji cenowych. Cena nie obejmuje tylko usług transportowych dotyczy również pomocy przy załadunku i rozładunku przewożonego sprzętu oraz czasu oczekiwania pomiędzy początkiem i końcem wynajmu. W związku z faktem, że tego typu usługi mają złożony charakter nie da się przyjąć do wyceny jednego kwantyfikatora, takiego jak czas pracy czy kilometr. Często też faktyczny zakres pracy (ilość postojowego lub kursów ze sprzętem na trasie miejsce imprezy - SMOK) jest różny od pierwotnych szacunków, a co za tym idzie ma to wpływ na wysokość wynagrodzenia firmy transportowej. Każdorazowo jednak ustalana jest możliwie najkorzystniejsza z punktu widzenia SMOK cena za usługę.”*

Powyższe wyjaśnienie nie ma odzwierciedlenia w dokumentach, gdyż z faktury, nie wynika, że wykonano 2 usługi. Nie wynika z niej również, że usługa obejmowała inne prace poza usługą transportową.

Przyjęcie za podstawę zapisów w księgach rachunkowych dowodu księgowego, w którym brak daty wykonania usługi lub jest ona niezgodna ze stanem rzeczywistym, stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którym, dowód księgowy powinien zawierać m. in. datę dokonania operacji.

W związku z powyższym zalecono:

- prowadzenie dokumentacji w sposób umożliwiający potwierdzenie celowości dokonanego wydatku,
- przestrzeganie, aby dowody księgowe spełniały wymagania art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, a więc były rzetelne, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, między innymi datę dokonania operacji.

**11.** Rozliczając polecenie wyjazdu służbowego nr 26/08 (wyjazd Pani A. P. do Poznania w dniu 9.05.2008 r.), wypłacono całą dietę w kwocie 23 zł., zawyżając ją o 11,50 zł. Stanowi to naruszenie § 4 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 19.12.2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności, przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, zgodnie z którym w przypadku podróży trwającej od 8 do 12 godzin pracownikowi przysługuje połowa diety.

Zalecono naliczanie diet zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 19.12.2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu i zażądanie od pracownika zwrotu nadpłaconej kwoty.

**12.** Ustalono, że przy rozliczaniu podróży służbowych, w których środkiem lokomocji był samochód prywatny, wykazywane do rozliczenia ilości kilometrów różniły się od km ustalonych przez kontrolujących na podstawie tabel odległości z Google Maps API. W protokole wykazano zawyżenie km w ilości od 4 (delegacja do Kunic nr 28/08 z 12.05.2008 r.) do 80 km (w każdej z 3 delegacji do Poznania; nr 26/08 z 9.05.2008 r., nr 73/2009 z 29.09.2009 r. i nr 74/2009 z 6.10.2009 r.). W dokumentacji SMOK nie ma materiałów źródłowych umożliwiających ocenę rzetelności rozliczenia podróży służbowych, brak również uzasadnienia zawyżenia ilości kilometrów.

W związku z powyższym zalecono gromadzenie dokumentów dostarczających danych do prawidłowego rozliczenia wyjazdów służbowych i przestrzeganie aby dowody księgowe były rzetelne, zgodnie z wymaganiami art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

**13.** Dziewiętnaście i siedem dni po Dożynkach w Drzecinie, dokonano zakupu paliwa z przeznaczeniem na dojazd zespołów na imprezę. Dożynki odbyły się 12.09.2009r., a:

- a) w dniu 17.09.2009 r. zakupiono 42,05 l. paliwa (PB 95 VP) na wartość 193,01 zł. Fakturę opisano „Zakupiono na potrzeby organizacji Dożynek 2009. Koszt dojazdu na koncert”,
- b) w dniu 1.10.2009 r. zakupiono 22,22 l. paliwa (PB 95 VP) za kwotę 99,99 zł. Fakturę opisano „Koszty organizacji Dożynek w Drzecinie – dojazd zespołu na koncert”.

Poza fakturami, w jednostce nie ma żadnego dokumentu uzasadniającego celowość poniesienia wydatku. Główna księgowa w trakcie kontroli złożyła następujące wyjaśnienia:

- ad. a) koszty organizacji dożynek 2009 uszczegóławiając opis na fakturze – zgodnie z ustną umową uzgodniono, że chór „Tęcza” z Kostrzyna składający się z 20 osób wystąpi podczas Dożynek 2009 w Drzecinie za zwrot kosztów paliwa w wysokości 200,00 zł.”*
- ad. b) „koszty organizacji dożynek 2009 – uszczegóławiając opis na fakturze – zgodnie z ustną umową uzgodniono, że grupa artystyczna działająca przy świetlicy wiejskiej w Świecku licząca 12 osób wystąpi podczas Dożynek 2009 w Drzecinie za zwrot kosztów paliwa w wysokości 100,00 zł.”*

Z ustaleń kontroli wynika, że paliwo zatankowano do samochodów będących własnością (jeden) i współwłasnością (drugi) głównej księgowej.

Zalecono doprowadzić do zgodnego z prawem i ze stanem faktycznym rozliczenia wydatków za paliwo.

**14.** Przy wydatkowaniu środków z tytułu realizacji umów o dzieło stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) Pomimo dokonanej kontroli merytorycznej, do księgowania przyjęto dokument z datą wcześniejszą niż zawarcie umowy. Umowę o dzieło nr 112/2009 zawarto w dniu 28.10.2009 r. Do rozliczenia wykonanego dzieła wykonawca przedstawił rachunek z dnia 24.10.2009 r. Z ustnych wyjaśnień dyrektora wynika, że data 24.10.2009 r. została wpisana omyłkowo, właściwa data to 28.10.2009 r. Wykonanie dzieła potwierdził Dyrektor, a Główna Księgowa sprawdziła rachunek pod względem formalno – rachunkowym. Zgodnie z instrukcją kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów finansowo-księgowych przyjętą przez jednostkę, potwierdzeniem dokonania kontroli jest umieszczenie na dowodzie księgowym daty i podpisu osoby kontrolującej. Na rachunku dokonujący kontroli: dyrektor i główna księgowa nie umieścili daty dokonania sprawdzenia.
- b) Dyrektor potwierdzał merytoryczne wykonanie prac związanych z prowadzeniem działalności kulturalnej świetlic wiejskich w maju 2008 r. i październiku 2009 r. , przed ich faktycznym wykonaniem. Z zawartych umów i art. 744 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16 poz. 93) wynika, że w razie odpłatnego zlecenia wynagrodzenie należy się przyjmującemu, dopiero po wykonaniu zlecenia.
- c) Nie zaksięgowano w miesiącu wykonania usługi, rachunku na kwotę 355,00 zł. Fakt ten główna księgowa wyjaśnia:

*„rachunek do umowy 111/2009 z dnia 27.10.2009 został wystawiony w dniu 02.11.2009 i zaksięgowany w koszty w miesiącu listopadzie 2009 (czyli miesiącu wystawienia rachunku)”.*

Ponadto w koszty miesiąca października zaksięgowano wydatek związany z wyjazdem w dniu 29.09.2009 r. dyrektora do Poznania. Fakt zaksięgowania

wydatku w okresie sprawozdawczym innym niż miało miejsce zdarzenie, główna księgowa tłumaczy następująco:

*„delegacja z dnia 29 września 2009 została rozliczona w dniu 02.10.2009 i załączona do raportu kasowego za miesiąc październik 2009 r. i dlatego została zaksięgowana zgodnie z datą raportu kasowego”.*

W pierwszym przypadku usługa została wykonana 28.10.2009 r., wydatek zaksięgowano w listopadzie. W drugim zdarzenie miało miejsce we wrześniu, wydatek zaksięgowano w październiku. Powyższymi działaniami naruszono art. 20 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami zalecono:

- dokumenty będące podstawą dokonania wydatków kontrolować dokładnie, zwracając uwagę na zgodność danych w nich zawartych ze stanem faktycznym oraz ich zgodność z obowiązującymi przepisami,
- zgodnie z instrukcją kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów finansowo-księgowych, kontrolując dokument umieszczać obok podpisu datę dokonania kontroli,
- przestrzegać postanowień umów i art. 744 ustawy Kodeks cywilny,
- księgować dokonywać zgodnie z art. 20 ustawy o rachunkowości w myśl którego, w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

**15.W dokumentowaniu poniższych wydatków stwierdzono brak należytej staranności:**

a) W przypadku płatności za usługę wykonywaną przez firmę GISO G.Kujda, W.Kujda S.J., stwierdzono niezgodność kwoty płatności z zawartą umową. Z umowy wynika, że za wynajem 30 szt. namiotów należy zapłacić 10.248,00 zł. Faktura wystawiona została za wynajem 31 szt. namiotów na kwotę 10.589,60 W jednostce brak dokumentu uzasadniającego wypłatę kwoty innej od określonej w umowie. W wyjaśnieniach dyrektor i główna księgowa podają, że:

*„SMOK zawarł umowę z GISO G.Kujda, W.Kujda SJ na wynajem 30 szt. pawilonów namiotowych. W czasie montażu okazało się, że niezbędny będzie jeszcze jeden pawilon dla obsługi technicznej - do zabezpieczenia sprzętu oraz osób obsługujących imprezę przed warunkami atmosferycznymi – ustnie w dniu 3 lipca 2010 zlecono ustawienie 1 dodatkowego pawilonu według ceny ustalonej w umowie. Dlatego wartość faktury została zwiększona o koszt wynajmu 1 pawilonu tj. o kwotę 341,60 zł brutto.”*

b) W umowie na ochronę osób i mienia należność w kwocie brutto 22.814,00 zł. ustalona została dla określonego harmonogramu pracy (czas pracy, liczba pracowników). W § 3 ust. 2 umowy postanowiono, że za wykonanie usługi poza harmonogramem, wykonującemu zlecenie należy się wynagrodzenie w kwocie 25,00 zł.+ VAT za każdą godzinę pracy każdego pracownika. Z faktury nr 171-2010 wynika dodatkowa płatność w kwocie brutto 2.897,50 zł. Kontrolującym nie przedstawiono dokumentu potwierdzającego wykonanie dodatkowej ochrony (liczba pracowników, dodatkowe godziny pracy).

Zalecono w przypadku zmiany warunków umów, sporządzać do nich aneksy. W celu zachowania przejrzystości działania, dokumentować w formie pisemnej uzasadnienia wydatków opisanych w pkt. b.

**16.** Obsługa sanitarna imprezy przez WC SERWIS B. Bańska za kwotę 2.782,00 zł. wykonana została na podstawie zamówienia z dnia 7.06.2010 r. podpisanego przez pracownika R. B. Stanowi to naruszenie § 8 zarządzenia nr 4/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie szczegółowych procedur nadzoru w zakresie gospodarowania środkami pod względem legalności i celowości zgodnie, z którym zamówienie powinno być podpisane przez:

- pracownika odpowiedzialnego merytorycznie za realizację zadania,
- głównego księgowego zatwierdzającego zgodność zamówienia z planem finansowym,
- kierownika jednostki, zatwierdzającego zamówienie.

Zalecono przestrzeganie postanowień wewnętrznych uregulowań prawnych.

**17.** Do przeliczenia euro na złote przyjęto średnie kursy NBP z dni dokonania zakupów; tabele nr 126, 127 i 128/NBP/2010. Dotyczyło to wydatków dokonanych na podstawie rachunków:

- nr 755 wystawiony przez Kaufland Frankfurt Oder na słodczyce, zakup dokonany w dniu 1.07.2010 r. na kwotę 41,00 euro,
- nr 100391 z dn. 2.07.2010 r. na kwotę 81,00 euro i nr 100415 z dn. 5.07.2010 r. na kwotę 100,00 euro, rachunki wystawione przez KopierFritze Frankfurt Oder, za wydruki na potrzeby MŚH,
- rachunku za zaproszenia nr 101904312 z dnia 9.11.2010 r. wystawionego przez Flyeralarm GmbH Alfred-Nobel-Str., Würzburg, na kwotę 74,02 euro brutto.

Zgodnie z polityką rachunkowości SMOK (Zarządzenie nr 3/2009 z 30.11.2009 r.), *„W ciągu roku operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka”*.

Zalecono aby wydatki dokonywane w walutach obcych przeliczyć na złote, zgodnie z polityką rachunkowości SMOK.

**18.** Rachunek nr 53/10 z dnia 25.11.2010 r. na kwotę 81,58 zł. za owoce opisano, „zakupiono na potrzeby transvocale”. Rachunek posiada tylko datę wystawienia co zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...), sugeruje, że data 25.11.2010 r. jest datą wystawienia rachunku i datą sprzedaży towaru. Dane te wskazują, że owoce nabyto 5 dni po festiwalu. W tej sprawie złożono następujące wyjaśnienia:

*„W rachunku 53/10 z dnia 25.11.2010 r. jest podana tylko data wystawienia, nie ma daty sprzedaży a sprzedawca nie wystawił rachunku w dniu dokonania sprzedaży tylko później – mieszcząc się w danym miesiącu”*.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać datę sprzedaży. Przyjęcie do księgowania dowodu z takim brakiem jest naruszeniem ww. przepisu.

Zalecono przestrzeganie postanowień art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości.

**19.** W dokumentacji znajdują się 2 rachunki wystawione w dniu 22.11.2010 r. przez „Primadecor Urszula Dobrowolska” za zestaw bukietów (rachunek nr 95/2010 na kwotę 300,00 zł i rachunek nr 96/2010 na kwotę 300,00 zł. Z opisu na rachunkach wynika, że zakup obciążył „Koszty Transvocale 2010 – bukiety dla wykonawców”. Na rachunkach umieszczono daty sprzedaży odpowiednio 20.11.2010 r.

i 22.11.2010 r. Jak wynika z powyższego zakup na podstawie rachunku 96/2010 r. nastąpił 2 dni po festiwalu, dlatego wątpliwość kontrolujących budzi celowość poniesienia tego wydatku.

Zalecono przeanalizowanie okoliczności powyższych zakupów i doprowadzenie do zgodnego z prawem rozliczenia wydatków.

- 20.** W dniu 30.11.2010 r. „D. Duszyński Transport Bagażowy” wystawił na SMOK wg ceny umownej rachunek na kwotę 2.232,60 zł. za usługi transportowe, za m-c listopad. Fakturę opisano „transport sprzętu – koszty organizacji Transvocale 2010”. Faktura w miejscu daty sprzedaży, zawiera zapis XI.2010r. Jak wynika z § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...) faktura stwierdzająca dokonanie sprzedaży powinna zawierać co najmniej dzień, miesiąc i rok wystawienia faktury, a w przypadku, gdy data ta różni się od daty sprzedaży, również datę sprzedaży; w przypadku sprzedaży o charakterze ciągłym podatnik może podać na fakturze miesiąc i rok dokonania sprzedaży.

Ponieważ w tym przypadku nie mamy do czynienia z usługą o charakterze ciągłym, dlatego faktura wystawiona jest nieprawidłowo. Na jej podstawie nie można ustalić daty wykonania usługi i jej zakresu.

Brak tych danych i brak pisemnej umowy na wykonanie usługi uniemożliwia ocenę celowości poniesienia wydatku. Natomiast brak konkretnej daty sprzedaży stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości.

Zalecono zadbanie o przejrzystość działań jednostki oraz przyjmowanie do księgowania dowodów księgowych spełniających wymagania określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 21.** W MPC Meble Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Magdalena Podrez-Raczyńska Wrocław zakupiono:

a) krzesła konferencyjne Bingo ARM Seat Plus w ilości 200 szt. za kwotę 62.220,00 zł. brutto, co daje 51.000,00 zł. netto,

b) stoły konferencyjne o wymiarach 80x80 (na fakturze biurka ES 80x80) w ilości 16 szt. za kwotę 7.599,92 zł. brutto, netto 6.229,44 zł.

Wartość tych dwóch zamówień łącznie wyniosła 57.229,44 zł. netto i przekroczyła kwotę 14.000 euro ( $14.000 \times 3,8771 \text{ zł} = 54.279,4 \text{ zł}$ ). W związku z powyższym zamówienie wymagało przygotowania oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (pzp) (Dz.U.2007.223.1655). Z art. 32 ust. 2 ustawy wynika, że Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części.

Nie zastosowanie w tym przypadku przepisów ustawy pzp dyrektor wyjaśnił:

*„Dwa odrębne zamówienia, które zrealizowane zostały w firmie MPC Meble Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Magdalena Podrez- Raczyńska z Wrocławia nie zostały celowo podzielone na części, w celu uniknięcia stosowania przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Zgodnie z szacunkowym planem zamówień na 2008 r. w Słubickim Miejskim Ośrodku Kultury planowane były do zakupu wyłącznie krzesła z przeznaczeniem do kina SMOK o CPV 39112100-1 o wartości do 50.000,00 zł netto, nie przekraczające wartości 14.000,00 Euro w związku z powyższym nie było konieczności stosowania Ustawy PZP. Zamówienie o odrębnym CPV dot. zakupu stołów konferencyjnych przeznaczone były nie do kina a do sali konferencyjnej. Ponadto firma MPC Meble podczas realizacji zamówienia na dostawę krzeseł za w/w wartość zaoferowała zakup w konkurencyjnych cenach stołów konferencyjnych w związku z powyższym nie wykorzystanie takiej oferty a zakupienie stołów w późniejszym terminie w innej wyższej cenie byłoby przejawem niegospodarności. Ponadto zgodnie z ustawą należy sumować wartość*

*zamówień tego samego rodzaju jednakże ustawa nie definiuje pojęcia rodzaju zamówienia. Nie występuje ono również we Wspólnym Słowniku Zamówień - klasyfikacji zamówień publicznych. Z przepisów nie wynika konkretny sposób szacowania wartości i oceny tego, co jest częścią, a co odrębnym zamówieniem. Wszystko jest kwestią interpretacji. W związku z powyższym uważam, iż kierowanie się w tym przypadku CPV, jako jedynym jasnym i czytelnym rozgraniczeniem wyznaczonym przez ustawodawcę, było najwłaściwszym rozwiązaniem."*

Wyjaśnienia dyrektora że „firma MPC Meble podczas realizacji zamówienia na dostawę krzeseł zaoferowała zakup w konkurencyjnych cenach stołów konferencyjnych, nie znajduje potwierdzenia w analizowanych dokumentach. Wynika z nich, że SMOK równocześnie pytał o cenę stołów i krzeseł.

Pomiędzy zamówieniami Słubickiego Miejskiego Ośrodka Kultury nr 01/2008 z dnia 03.01.2008 r. i nr 02/2008 z dnia 03.01.2008 r., istnieje związek czasowy, podobieństwo funkcji gospodarczych. Istnieje również możliwość realizacji zamówienia przez tego samego wykonawcę. Powyższe wskazuje, że w wyniku niezsumowania części zamówienia doszło do niezastosowania procedur wynikających z przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (p.z.p.).

Spełnione zostały kryteria podmiotowe i czasowe niezbędne do uznania faktu zaistnienia podziału zamówienia. Zamawiający twierdzi, iż w przypadku trzeciego, przedmiotowego kryterium zamówień, kod CPV jest jedynym jasnym i czytelnym rozgraniczeniem wyznaczonym przez ustawodawcę. Jednakże teza taka nie wynika wprost z art. 29 i art. 30 p.z.p. dotyczących sposobu opisu przedmiotu oferty. Zgodnie z art. 29 p.z.p. przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Według art. 30 p.z.p. zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych, z zachowaniem Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy.

Reasumując, w powyższym przypadku doszło do podziału zamówienia publicznego na części i naruszenia art. 32 ust. 2 p.z.p.

Zalecono przestrzeganie postanowień ustawy prawo zamówień publicznych i niedzielenie zamówienia na części w celu uniknięcia jej stosowania.

- 22.** Nie zastosowano rozeznania cenowego, wymaganego § 11 zarządzenia dyrektora SMOK nr 6 z dnia 30 grudnia 2007 r. w sprawie szczegółowych procedur nadzoru w zakresie gospodarowania środkami pod względem legalności i celowości, zlecając PUK Słubice (zamówienie nr 37/2009 z dnia 30.06.2009 r.) wynajęcie i ustawienie 8 szt. pojemników na odpady o pojemności 1100 m<sup>3</sup>, uprzątnięcie terenu imprezy – po każdym dniu imprezy, zmiana organizacji ruchu, demontaż i montaż wyznaczonych znaków i łańcuchów w czasie imprezy masowej Miejskie Święto Hanzy, za cenę 7.280,00 zł. brutto, 5.967,21 zł netto. Zalecono przestrzeganie postanowień uregulowań wewnętrznych, dotyczących prowadzenia gospodarki finansowej w sposób oszczędny.
- 23.** Ustalono, że firmie transportowej D. D. wypłacono w 2009 r. kwotę 9.279,10 zł. Jeden z tych wydatków poniesiono na podstawie F-ry nr 98/2009 z dnia 26.10.2009 r. (FZG 600356), na kwotę brutto 1.281,00 zł. za usługi transportowe. Jak wynika z zapisów na fakturze, wynagrodzenie ustalono wg ceny umownej. Na odwrocie fakturę opisano: „koszt sprzedaży usług wynajmu sprzętu do tłumaczenia symultanicznego”. Na fakturze w miejscu data sprzedaży wpisano

„X.09”. Przyjęcie do księgowania faktury, na której brak daty sprzedaży, stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości, a brak jakichkolwiek dokumentów uniemożliwia ocenę celowości wydatku.

Celowość poniesienia wydatku budzi wątpliwość ponieważ z wydruku z ksiąg rachunkowych - przychody z wynajmu sprzętu wynika, że w miesiącu październiku nie było przychodów z tytułu wynajmu sprzętu. A z opisu faktury na transport, wystawionej za październik wynika, że usługa związana była z transportem sprzętu do tłumaczeń symultanicznych. Powyższe główna księgowa wyjaśnia:

*„faktura dotyczy zakupu usług transportowych, z ustaleń wynika, że faktura została nieprecyzyjnie opisana. Faktura została wystawiona za usługi transportowe, które były wykonane w miesiącu październiku:*

- *transport sprzętu do tłumaczenia symultanicznego do Gorzowa Wlkp. za obsługę konferencji, która odbyła się w październiku 2009 – obciążono na fakturze sprzedaży 137/2009 z dnia 09 listopada 2009 na kwotę 2.300,00 zł (kontrahent poprosił o wystawienie faktury z datą listopadową, ponieważ miał ujętą usługę w kosztach projektu z datą 09 listopada 2009),*
- *transport sprzętu nagłaśniającego i oświetleniowego ze SMOK-a do auli CP w Słubicach w ramach organizacji Dnia Edukacji Narodowej na zlecenie ZAO Słubice – obciążono na fakturze 123/2009 z dnia 01 października 2009 na kwotę 18.000,00 zł.”*

Jako dowód, że usługa transportowa została wykonana kontrolującym przedłożono, wystawioną przez SMOK fakturę VAT nr 137/2009 z datą wystawienia i sprzedaży 9.11.2009 r., na kwotę 2.300,00 zł. brutto (1.885,25 zł. netto), dokumentującą wynajęcie sprzętu symultanicznego dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. /zał. nr 38/. Przychód w kwocie 1.885,25 zł. został zaksięgowany w listopadzie na koncie 7600101 – wynajem sprzętu. Zaksięgowanie w listopadzie, usługi wykonane w październiku, główna księgowa tłumaczy prośbą kontrahenta o wystawienie faktury z datą listopadową. Jeżeli usługa miała miejsce w październiku, a przychody zaksięgowano w listopadzie, naruszono art. 20 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Naruszono także § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...), w myśl którego fakturę wystawia się nie później niż siódmego dnia od dnia wykonania usługi.

Zalecono prowadzenie gospodarki finansową w sposób przejrzysty. Przy przyjmowaniu dowodów do księgowania i wystawianiu faktur, polecono przestrzeganie obowiązujących przepisów.

**24. W październiku zaksięgowano następujące rachunki:**

- rachunek nr 28a/2009 r. z dnia 26.06.2009 r. (poz. księgowa FZG 600359), z datą sprzedaży 26.06.2009 r., wystawiony przez „Primadekor Urszula Dobrowolska” na kwotę 2.500,00 zł., za wykonanie projektu oprawy graficznej Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami. Z rachunku wynika, że usługę wykonano 26.06.2009 r. na potrzeby Inscenizacji, która zgodnie z kalendarzem imprez odbyła się 15.08.2009 r.,
- rachunek nr 34/2009 z dnia 20.08.2009 r. (FZG 600362), data sprzedaży 15.08.2009 r. wystawiony przez Primadekor Urszula Dobrowolska, na kwotę 2.690,00 zł. za wykonanie dekoracji historycznej wioski na potrzeby Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami. Data sprzedaży pokazuje, że usługę wykonano 15.08.2009 r. /zał. nr 29/,

- rachunek nr 09a/2009 z dnia 19.08.2009 r. (FZG 600361) na kwotę 300,00 zł. za zabezpieczenie medyczne Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami. Rachunek wystawiony przez skarbnika OSP Panią U. D.
- rachunek nr 09b/2009 z dn. 19.08.2009 r., (FZG 600360), z terminem płatności 30.10.2009 r., na kwotę 1.000,00 zł. za zabezpieczenie przeciwpożarowe Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami. Wystawiony przez skarbnika OSP w Słubicach, Panią U. D.

Jak wynika z dokumentów sprzedaż usług miała miejsce w czerwcu i sierpniu tak więc zgodnie z art. 20 ustawy o rachunkowości, księgowania należało dokonać w miesiącach wykonania usług. Dyrektor i główna księgowa niezaksięgowanie dowodów księgowych (rachunki nr 28a/2009 i nr 34/2009 r.) w miesiącach wykonania usług wyjaśniają następująco:

*„Rachunki 28a/2009 z dnia 26.06.2009 oraz 34/2009 z dnia 20.08.2009 wpłynęły do księgowości w dniu 30 października 2009 po zamknięciu miesiący których dotyczyły i niemożliwe było zaksięgowanie z datą inną niż data wpływu. Rachunki te dotyczą rozliczonego projektu przy udziale środków unijnych Bitwa pod Kunowicami.*

Trzy z ww. rachunków i dwa wymagane wewnętrzną procedurą zamówienia posiadają numery z literkami a i b, co w przypadku zamówień potwierdza zdublowanie numerów.

Działania jednostki dotyczące tych wydatków, szczegółowo opisane w protokole są nieprzejrzyste i budzą wątpliwości co do celowości ich poniesienia.

Zalecono przestrzeganie art. 20 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Gospodarkę finansową i księgowość prowadzić w sposób przejrzysty.

**25. Wątpliwości budzi celowość poniesienia wydatków dokonanych w oparciu o rachunki wystawione przez Primadecor Urszula Dobrowolska za usługi dekoratorskie;**

- nr 44/2009 z datą sprzedaży 8.10.2009 r., którego cel opisano, „Zakupiono na potrzeby Transvocalle 2009”, ponieważ impreza Transvocalle odbyła się 26.11.2009 r.
- nr 45/2009 z datą sprzedaży 22.10.2009 r. z opisem „Zakupiono na potrzeby org. konc. Turnau'a”, gdyż koncert Grzegorza Turnau'a odbył się 14.10.2009 r.

Z ustaleń wynika, że firma „Primadecor Urszula Dobrowolska” w 2009 r. zrealizowała usługi i dostawy dekoratorskie za kwotę 6.277,00 zł. Dodatkowo wykonywała usługę na kwotę 2.500,00 zł. (projekt oprawy graficznej Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami) i usługę za kwotę 2.690,00 zł. (dekoracja historyczna wioski na potrzeby inscenizacji bitwy). Pani U. D. jest pracownikiem SMOK. Fakt zlecenia usług pracownikowi SMOK dyrektor wyjaśnia:

*„Usługi dekoracyjne są zlecane firmie „primadecor”, ponieważ firma ta zajmuje się kompleksowym wykonywaniem usług, ma wieloletnie doświadczenie w branży florystycznej i dekoracyjnej, dysponuje szeroką gamą towarów, która jest szczególnie ważna biorąc pod uwagę specyficzną działalność SMOK. Często zdarza się, że jest krótki czas na opracowanie koncepcji scenografii i jej wykonania a fakt, że pani Dobrowolska bezpośrednio uczestniczy w projektach zna wymagania i założenia jest dodatkowym atutem, który skraca czas realizacji zleceń i pozwala na bezbłędną realizację zgodną z oczekiwaniami artystów (np. wykonanie dekoracji historycznej wioski na potrzeby Inscenizacji Bitwy pod Kunowicami)”, jest też konkurencyjna pod względem cen.”*

W jednostce brak dokumentu potwierdzającego, że wybierana firma Primadecor jest bardziej konkurencyjna od innych na rynku.

W związku z powyższym zalecono:

- prowadzenie gospodarki finansowej w sposób przejrzysty,
- dokonywanie wydatków w sposób niebudzący wątpliwości co do celowości ich poniesienia,
- przestrzeganie postanowień art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów.

Informacje o wykonaniu zaleceń pokontrolnych, Dyrektor SMOK przedłożył w dniu 29.09.2011 r. W związku z brakiem w niej odpowiedzi, dotyczącej realizacji zaleceń nr: 13, 14 i 19 po pisemnym wezwaniu, w dniu 14.10.2011 r. przedłożona została informacji o ich wykonaniu.

### **III. Kontrola wydatków poniesionych w 2010 r. na remont lokali komunalnych i sprawdzenie realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych przez Burmistrza Słubic dnia 6 maja 2010 r.**

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 31 maja do 17 czerwca 2011 r. w Zakładzie Administracji Mieniem Komunalnym w Słubicach, na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic znak K.077.18.2011 z dnia 30 maja 2011 r.

Sprawdzając wydatki na remont lokali komunalnych kontrolujący szczegółowej analizie poddali wydatki na materiały i usługi związane z remontami 5 mieszkań komunalnych i 1 lokalu użytkowego. Na podstawie tej analizy, sprawdzono również wykonanie zaleceń pokontrolnych dotyczących remontów lokali komunalnych. Natomiast kontrolę wykonania zaleceń, dotyczących wspólnot mieszkaniowych przeprowadzono na podstawie analizy 6 losowo wybranych remontów części wspólnych.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

#### **1. Usługodawca zewnętrzny wykonujący prace w mieszkaniu przy ul. Kopernika 6/1 wystawił 2 faktury:**

- z dnia 22.07.2010 r. z datą sprzedaży 22.07.2010 r. (wpływ do ZAMK 23.07.2010 r.), za podłączenie kuchenki gazowej z przeróbką instalacji i próbą szczelności na kwotę 417,30 zł.,
- z dnia 23.07.2010 r. z datą sprzedaży 23.07.2010 r. (wpływ do ZAMK 27.07.2010 r.), za zainstalowanie bojlera elektrycznego i zlewozmywaka z osprzętem na kwotę 1.187,70 zł.

Jak wynika z dokumentów, podłączenia kuchenki gazowej z przeróbką instalacji i próbą szczelności dokonano 22.07.2010 r. (data sprzedaży f-ry nr 444/2010) a oferta wykonawcy i zgoda dyrektora na odstąpienie od procedury przewidzianej regulaminem udzielania zamówień publicznych, datowane są na 23.07.2010 r., czyli dzień po wykonaniu prac.

W tej sprawie dyrektor wniósł następujące wyjaśnienia:

*„Jak wynika z informacji zawartych na dokumentach dotyczących podłączenia kuchenki gazowej z przeróbką instalacji i próbą szczelności w lokalu mieszkalnym przy ul. Kopernika 6/1 występuje logiczny ciąg zdarzeń poparty terminami, w tym daty wpływu faktury do ZAMK. Niestety nie jestem w stanie wyjaśnić dlaczego wykonawca a dokładnie program komputerowy jakim on dysponuje, generuje daty na wystawianych fakturach prawdopodobnie niezgodne ze stanem faktycznym (wstecz)”.*

Odnosząc się do wyjaśnień kontrolujący stwierdzili, że wystawca faktury ma obowiązek podania prawdziwych danych, a odbiorca w przypadku niezgodności,

kontrolując dokument pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym powinien te dane zweryfikować. Wynika to z art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z ze zm.), zgodnie z którym dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, wolne od błędów rachunkowych, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, między innymi datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu.

W myśl ust. 2 cyt. przepisu, błędy w dowodach źródłowych zewnętrznych obcych i własnych można korygować przez wysłanie kontrahentowi odpowiedniego dokumentu zawierającego sprostowanie, wraz ze stosownym uzasadnieniem, chyba że inne przepisy stanowią inaczej.

Uregulowania w tym zakresie wprowadzają również przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz.U.08.212.1337 ze zm.) zgodnie z którym, w razie pomyłek sprzedawca wystawia fakturę korygującą. W określonych w § 15 rozporządzenia przypadkach, nabywca usługi może wystawić i przesłać do sprzedawcy fakturę nazwaną notą korygującą.

Zgodnie z wymogami określonymi § 5 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, faktura stwierdzająca dokonanie sprzedaży powinna zawierać dzień miesiąc i rok dokonania sprzedaży.

Wydano zalecenie przestrzegania postanowień art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, wolne od błędów rachunkowych, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, między innymi datę dokonania operacji. W przypadku stwierdzenia błędów w dowodach księgowych, polecono korygować je w sposób określony w art. 22 ust. 2 ustawy o rachunkowości i w § 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom (...).

2. W szacowaniu potrzeb określono, że do remontu lokalu mieszkalnego przy ul. Daszyńskiego 23/5 niezbędne są 3 wodomierze. Z opisu faktur wynika natomiast, że z przeznaczeniem na ten lokal kupiono 4 wodomierze. Fakt zamontowania 4 szt. wodomierzy potwierdził administrator, natomiast kontroli merytorycznej faktur dokonał zastępca dyrektora.

W sprawie tej niezgodności dyrektor wniósł następujące wyjaśnienia:

*„Z przeprowadzonej rozmowy z pracownikami wynika, że doszło do pomyłki z określeniem adresu montażu 1 wodomierza. Jest to wyjaśnienie niewystarczające, dlatego zostanie przeprowadzona wewnętrzna kontrola montażu wszystkich wodomierzy w lokalach komunalnych w roku 2010.”*

Zalecono zachowywanie należytej staranności przy dokonywaniu i dokumentowaniu wydatków oraz przedłożenie informacji, z przeprowadzonej kontroli wewnętrznej montażu wodomierzy.

3. Z rejestru prac konserwatorskich wynika, że w mieszkaniu przy ul. Daszyńskiego 23/5:
  - 20.07.10 r., - wymieniono wkładkę do drzwi. Na fakturze podano datę sprzedaży zamka 29.07.2010 r., czyli po dokonaniu wymiany,

- 11.08.10 r. zamontowano 2 wodomierze. Na fakturze podano datę sprzedaży 1 szt. wodomierza - 12.08.2010 r., po montażu,
- 7.09.10 r. wymieniano beton na balkonie. Z faktury wynika, że matę zbrojeniową i 250 kg zaprawy cementowej zakupiono dopiero 30.09.2010 r. /data sprzedaży na fakturze/.

Jak wynika z powyższego w niektórych przypadkach brak zgodności dat zakupu materiałów z datami wykonywania prac z ich wykorzystaniem (najpierw prace później zakup). Powyższe Dyrektor wyjaśnia następująco:

*„Materiały potrzebne do wykonania prac są pobierane od dostawców przed lub w trakcie ich wykonania, a faktury są wystawiane po ich wykorzystaniu, stąd złudzenie odwrotności wykonanych czynności. Oznacza to, że data sprzedaży na fakturze nie jest tożsama z datą pobrania towaru.”*

Z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. (Dz. U z 2008 r. Nr 212, poz.1337 ze zm.), w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur (...), wynika że fakturę wystawia się nie później niż siódmego dnia od dnia wydania towaru lub wykonania usługi. Dotyczy to także towarów wydanych na podstawie WZ. W związku z tym pobranie np. zaprawy cementowej na podstawie WZ przed 7.09.2010 r. wiązało się z obowiązkiem wystawienia przez sprzedawcę faktury w ciągu 7 dni od wydania towaru. Podobna sytuacja miała miejsce przy zakupie zamka.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rachunkowości dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują.

W związku z powyższym zalecono, w przypadku stwierdzenia w dowodzie księgowym niezgodności danych ze stanem rzeczywistym, po przeprowadzeniu kontroli, przed zatwierdzeniem wydatku do wypłaty, postępować w sposób określony w zaleceniu nr 1.

4. Płatności (poz. dowodu księgowego z 2010 r. nr): 253, 256, 426, 639, 645, 654, 840, 861, 880, 901, 402, 425, regulowano w terminach niezgodnych z wcześniej zaciągniętymi zobowiązaniami.

Powyższe stanowi naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) zgodnie z którym płatności należy dokonywać w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych.

Dlatego zalecono przestrzeganie postanowień z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

5. Na dwóch kontrolowanych rachunkach, dotyczących naprawy dachu przez R. Dobrowolskiego, brak daty wpływu do ZAMK. Nie wykonano w tym przypadku zalecenia nr 6.

W tej sprawie zastępca dyrektora ZAMK złożył następujące wyjaśnienia:

*„Faktury wystawiane przez dostawców i wykonawców na rzecz wspólnot mieszkaniowych są składane w sekretariacie ZAMK i tam też następuje potwierdzenie ich wpływu. Rachunki z umów o dzieło i zlecenia są przez wykonawców składane bezpośrednio u księgowych wspólnot mieszkaniowych. Wynika to stąd, iż pracownicy zrozumieli dosłownie polecenie pracodawcy dotyczące składania faktur, jako dotyczący wyłącznie faktur a nie pozostałych rachunków. W dniu 27 czerwca 2011 r. została sprawa wyjaśniona a pracownicy odpowiedzialni merytorycznie zostali pisemnie zobowiązani do składania wszystkich faktur i rachunków w sekretariacie zakładu.”*

Zalecono zrealizowanie zalecenia nr 6, wydanego przez Burmistrza Słubic dnia 6 maja 2010 r.

6. Do dnia kontroli nie wykonano zalecenia nr 8 dotyczącego zapewnienia realizacji art. 29 ustawy o własności lokali, zgodnie z którym zarządca prowadzi ewidencję kosztów w sposób określony przez wspólnotę mieszkaniową. Kontrolującym przedstawiono jedynie projekt uchwały w tej sprawie.  
Dlatego po raz kolejny zalecono realizację art. 29 ustawy o własności lokali, zgodnie z którym zarządca prowadzi ewidencję kosztów w sposób określony przez wspólnotę mieszkaniową.
7. W trakcie kontroli sprawdzającej kontrolującym trudno było jednoznacznie stwierdzić czy realizowane jest zalecenie dotyczące stosowania Regulaminu Udzielania Zamówień Publicznych. W § 13 ust. 4 regulaminu zapisano, że każdorazowe zamówienie o wartości powyżej 1.000 zł. wymaga przeprowadzenia rozeznania cenowego. Sprawa remontów lokali komunalnych nie została odrębnie uregulowana w cytowanym wyżej przepisie wewnętrznym jednostki. Nie uszczegółowiono pojęcia zamówienie w przypadku remontu lokalu komunalnego, dlatego nie wiadomo czy jest to szacunkowa wartość wszystkich dostaw na cały remont, czy wartość wg grup materiałów, czy też wartość poszczególnych faktur. Jak wykazała kontrola z reguły przy remontach lokali, jednostka przeprowadza rozeznania cenowe na wszystkie materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu. W niektórych przypadkach rozeznania cenowe przeprowadzono tylko na część potrzebnych materiałów. Jak wynika z ustnych wyjaśnień dyrektora stosowana jest zasada rozeznania cenowego wg grup materiałów.  
W związku z powyższym w celu zachowania przejrzystości działania, zalecono w przyjętym regulaminie, doprecyzowanie zasad dotyczących przeprowadzania rozeznania cenowego przy dokonywaniu wydatków na remonty lokali komunalnych.
8. Kontrolując realizację zalecenia dotyczącego zużycia paliwa stwierdzono, że faktura z datą sprzedaży 29.10.2010 r. zaksięgowana została w grudniu 2010 r.. Stanowi to naruszenie art. 20 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym „w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.  
Zalecono dokonywanie księgowania dokumentów zgodnie z postanowieniami art. 20 ustawy o rachunkowości.

Dyrektor ZAMK poinformował o wykonaniu zaleceń pokontrolnych pismami, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Słubicach 9 września i 25 października 2011 r.

#### **IV.Kontrola przychodów osiąganych w 2010 i 2011 r. przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Słubicach**

Kontrolę przeprowadzono w dniach 21 lipca - 2 sierpnia i 18 - 31 sierpnia 2011 r. na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic nr 077.25.2010 z dnia 19 lipca 2011 r.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarządzeniami nr 1/2010 i nr 5/2010 ze zmianą, w sprawie opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń sportowych oraz innych usług Dyrektor ustalił ceny usług świadczonych przez ośrodek. W § 2 zarządzeń dyrektor przewidział możliwość

odstąpienia od cen przyjętych w cennikach, zastrzegł jednak, że odstąpienie od ceny wymaga jego zgody. W zarządzeniu nie określił kryteriów odstępow od cen.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w badanych miesiącach (maj i październik 2010 r. oraz marzec 2011 r.) na fakturach za świadczone usługi noclegowe stosowano ceny, inne niż wyszczególnione w cennikach wprowadzonych przez dyrektora. Odstępstwa od cen za usługi hotelowe nie były akceptowane przez dyrektora.

Stwierdzono, że w przypadku korzystania z pokoiw mniejszej liczby osób niż określono to w cenniku usług, stosowano rabaty od 20 do 40 %.

Zalecono:

- w cenniku usług określić kryteria odstępow od cen,
- sprzedając usługi noclegowe stosować ceny określone w cenniku usług, ewentualnie do cenników wprowadzić ceny przewidujące możliwość korzystania jednej osoby z pokoju dwuosobowego, jednej bądź dwóch z pokoju trzyosobowego.

2. Kontrolująca stwierdziła, że OSiR obciążał klientów za usługi, które nie zostały wyszczególnione w zarządzeniach nr 1/2010 i 5/2010 w sprawie opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń sportowych oraz innych usług. Przykładowo:

a) w 2010 i 2011 r. wystąpiły przypadki obciążania klientów za usługę garażowania, w wysokości 10 zł. za dobę i 122 zł. za wynajem garażu. W cenniku nie ustalono cen za powyższe usługi.

b) w maju 2010 r. f-rą nr 307/2010 z dn. 21.05.2010 r. obciążono firmę za reklamę i promocję, kwotą 5.490 zł. brutto. Na powyższą usługę nie zawarto umowy. W cennikach nie przewidziano świadczenia usług reklamowych.

Zalecono:

- do cennika opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń sportowych oraz innych usług świadczonych przez OSiR, wprowadzić ceny za wszystkie usługi świadczone przez ośrodek (tj. usługi garażowania, reklamy, itp.),
- w cenniku usług OSiR określić ceny za usługi reklamowe.

3. W ośrodku funkcjonują dwa cenniki na usługi gastronomiczne. Żadnym z nich nie określono precyzyjnie okoliczności stosowania jednego z dwu funkcjonujących cenników. Ceny określono w:

a) Zarządzeniu Dyrektora OSiR nr 1/2010 i nr 5/2010 ze zmianą, gdzie w części III „Cennik usług gastronomicznych”, ustalono ceny brutto usług gastronomicznych za;

|                 |            |
|-----------------|------------|
| ü śniadanie     | 12-15 zł., |
| ü obiad         | 18-23 zł., |
| ü kolację       | 15-20 zł., |
| ü obiadokolację | 18-23 zł.  |

Kontrolująca sprawdzając faktury stwierdziła, że w opisanych w protokole przypadkach, zastosowane ceny za posiłki dla zorganizowanych grup, były niższe niż cenniku usług. Dla przykładu, na f-rze nr 10/332 z datą sprzedaży 18.05.2010 r. wystawionej na kwotę 11.872 zł., za wyżywienie zastosowano następujące ceny;

- ü za śniadanie po 11 zł., w cenniku minimalna cena to 12 zł.
- ü za obiadokolację po 16 zł., w cenniku minimalna cena 18 zł.
- ü za suchy prowiant – 8 zł./osobę., w cenniku marża 120 %.

Wyjaśniono, że: „zastosowano ceny obniżone na posiłki dla uczniów Gimnazjum po przeprowadzonych negocjacjach z Dyrektorem”.

- b) Zarządzeniu nr 11/2008 z 24.11.2008 r., w którym, jako kryterium wysokości ceny przyjęto marżę naliczoną w stosunku do kosztu surowca użytego do przygotowania posiłków. Marża w wysokości od 0 do 250 %, ustalana jest w zależności od podmiotu, bądź przedmiotu usługi. Wysokość marży dla podmiotów; Fundacji Stadion Olimpijski, pracowników OSiR, pracowników obsługi kuchni, klubów sportowych „Lubusz” i „Polonia”, kształtuje się od 0 %,- dla pracowników obsługi kuchni (w przypadku obiadów), do 70 % - dla klubów (obiady). Natomiast wysokość marży zależna od pracochłonności w przygotowaniu i przerobie artykułów żywnościowych na gotowy produkt kształtuje się; od 80 % na sprzedaż gotowych wyrobów, tj. cukierniczych, soków, napoi, do 250 % na sprzedaż wyrobów wymagających bardzo pracochłonnego przygotowania i przerobu artykułów żywnościowych na gotowy produkt – bankiety, uroczyste przyjęcia, itp. Do tak ustalonych cen doliczany jest podatek VAT.

W ww. zarządzeniu nie przewidziano możliwości odstępiania od ustalonego cennika za usługi gastronomiczne.

Kontrolująca stwierdziła, że na fakturach, w których cenę obliczono na podstawie marży, w większości przypadków wartość usługi była wyższa, niż wynikało to z bezpośredniego przeliczenia wartości kosztów surowca powiększonej o ustaloną marżę z cennika. Na przykład na f-rze nr 10/334 z datą sprzedaży 19.05.2010 r., za organizację obiadu okolicznościowego dla 50 osób, za kwotę 1.222 zł., wartość kosztów surowca wyniosła 1.175,70 zł., różnica 46,30 zł.

Zalecono:

- w związku z tym, że w obowiązujących zarządzeniach w sprawie cen za usługi gastronomiczne, nie określono, które i w jakich przypadkach stosować, określić przypadki stosowania cenników określonych zarządzeniami nr 5/2010 r. z 11.05.2010 r. i nr 11/2008 z dn. 24.11.2008 r. Dyrektora OSiR,
- w związku z częstymi przypadkami odstępstwa od cen usług gastronomicznych ujętych w cennikach, określić kryteria stosowania rabatów i upustów oraz podwyższenia cen ustalonych w cennikach.

4. Stwierdzono przypadki, stosowania dla grup zorganizowanych, cen za wyżywienie i noclegi innych, niż zostały określone w Zarządzeniach Dyrektora w sprawie cen. Dla przykładu;

- a) f-rą nr 287/2010 z dn. 10.05.2010 r. klub sportowy obciążono kwotą 846,76 zł. Z usług ośrodka korzystały 4 osoby (wyjaśnienie kierownika), koszt osobodnia wyniósł 69,94 zł., natomiast cena w cenniku za pobyt na zgrupowaniu wynosi 65 zł./osobodzień.

Ponadto w treści faktury wpisano „wyżywienie, zakwaterowanie zgrupowanie sportowe w terminie 3 – 7.05.2010 r.” Jako jednostkę miary podano „1 Zrg.” W dokumentacji przedstawionej do kontroli nie ma zamówienia złożonego przez klub, na usługę nie zawarto umowy, brak też innego dokumentu, z którego wynika cena ok. 70 zł. za osobodzień. Do kontroli natomiast przedłożono zlecenia dla podmiotów zewnętrznych, na świadczenie usług w terminie 4 – 7.05.2010 r., wystawione 12.05.2010 r., czyli po wykonaniu usług.

Na zamówieniach opisanych usług, nie ma zgody dyrektora na zastosowanie ceny innej niż w cenniku, a wymóg taki wprowadzono § 2 zarządzenia nr 5/2010 r.

Również na fakturach brak takiej akceptacji (podpis i pieczęć dyrektora), a z § 8 procedur kontroli finansowej OSiR, wynika, że kontrola pobierania i gromadzenia środków publicznych następuje poprzez badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym. Udokumentowaniem takiej kontroli jest złożenie podpisu na dokumencie przez osobę uprawnioną do kontroli.

- b) f-rą nr 10/591 z dn. 2.10.2010 r. obciążono LZS Oddział Gorzów Wlkp., kwotą 2.060 zł. brutto, (1.000 zł. za hotel i 1.060 zł. za wyżywienie). W zgrupowaniu uczestniczyło 20 osób. Na usługę nie podpisano umowy. Cena za pobyt na zgrupowaniu wynosi 65 zł./osobodzień. Zastosowano cenę 103 zł/osobodzień (nocleg + wyżywienie). W cenniku brak takiej ceny. Z wyjaśnień wynika, że za nocleg zastosowano cenę 40 zł./os. za dobę. W cenniku nr 5/2010 r. cena wynosi 35 – 40 zł. ale dla grupy powyżej 30 osób. Grupa natomiast liczyła 20 osób wobec czego należało zastosować ceny z cennika.

Zalecono:

- za pobyt na zgrupowaniach, stosować ceny zgodne z obowiązującym cennikiem, a w przypadku odstępstwa od ceny postępować zgodnie z zapisem określonym w § 2 zarządzenia nr 5/2010, dokumentując to w sposób przewidziany w procedurach kontroli finansowej,
- na fakturach, prawidłowo opisywać usługi, podając ich ilość, cenę jednostkową, a w przypadku zastosowania zbiorczej kwoty za usługi, sporządzać i gromadzić dokumenty będące podstawą wyliczenia wartości na fakturze, w taki sposób by nie było wątpliwości co do prawidłowości zastosowanych cen.

**5. W kontrolowanych miesiącach wystąpiły 3 przypadki stosowania innej ceny niż w cenniku usług pralniczych;**

- f-rą nr 342/2010 z dn. 31.05.2010 r. obciążono restaurację ceną umowną 84 zł. brutto (tj. 84 szt. po 1 zł. za szt.). Na usługę nie zawarto umowy. Cena została uzgodniona przez dyrektora M.W. telefonicznie z właścicielem restauracji na 1 zł./szt. od 1.09.2009 r. Natomiast w cenniku usług maglowanie obrusów wyceniono na 0,50 zł. - obrus (0,61 zł. z VAT) i 0,66 zł./szt. - obrus duży + (0,81 zł. z VAT) za sztukę.
- f-rą nr 739/2010 z dnia 29.10.2010 r. obciążono za usługę maglowania obrusów Restaurację „Odra”, kwotą 78 zł. Podobnie jak w maju zastosowano cenę 1 zł/szt., niezgodnie z cennikiem.
- f-rą nr 741/2010 w dniu 29.10.2010 r. obciążono Gospodę kwotą 108 zł. za pranie obrusów. Cenę za usługę ustalono w wysokości 4,50 zł. za sztukę zgodnie wnioskiem klienta i notatką z 1.08.2010 r. W cenniku z 4.01.2010 r. Dyrektor ustalił cenę za tę usługę w wysokości 3,32 zł/szt. Zastosowano cenę inną niż w cenniku, co wyjaśniono przychyleniem się do propozycji „zlecającego usługę.”

Zalecono stosowanie za usługi pralnicze cen określonych w cenniku usług pralniczych, ewentualnie wprowadzenie do cennika kryteriów odstępstw od cen.

**6. Sprawdzając przychody ośrodka ustalono, że f-rą nr 303/2010 z dn. 20.05.2010 r. obciążono pracownika E. R. kwotą 351,95 zł. za usługi gastronomiczne.**

W dokumentacji brak zamówienia na świadczenie usługi. Z ustnych wyjaśnień Kierownika B. S. wynika, że pracownika obciążono kosztami zakupu produktów do przygotowania posiłków, w związku z niepowiadomieniem gastronomii o rezygnacji wycieczki z usług ośrodka.

W zakresie czynności pracownika z dn. 16.06.2008 r. określono, że obowiązkiem pracownika jest staranne i terminowe wykonywanie prac wynikających z przydzielonych zadań, stosując się do obowiązujących zarządzeń, instrukcji, przepisów oraz poleceń przełożonego. Nie określono natomiast zakresu odpowiedzialności pracownika. Również w regulaminie pracy OSiR, nie uregulowano zasad ponoszenia odpowiedzialności pracownika za straty pracodawcy.

Zalecono w regulaminie pracy oraz zakresie czynności pracownika E.R. określić zasady oraz zakres odpowiedzialności w przypadku narażenia pracodawcy na szkody. W przypadku nieokreślenia zasad w ww. dokumentach, w sytuacjach narażenia pracodawcy na szkodę stosować zapisy działu V Kodeksu pracy, zwłaszcza art. 116 „wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pracownika oraz wysokość powstałej szkody”.

7. Kontrolująca stwierdziła przypadki nienaliczania odsetek od nieterminowych płatności za usługi świadczone przez ośrodek na podstawie zawartych umów. Opóźnienia w zapłacie należności ośrodka sięgały od 1 dnia, do przeszło roku w przypadku klubów sportowych i dzierżawcy gruntu wykorzystywanego na pole golfowe.

Przyczynę braku naliczenia odsetek, główna księgowa tłumaczy zapisami w polityce rachunkowości. Zgodnie z Zarządzeniem nr 12/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. Dyrektora OSiR w Słubicach w sprawie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont, załącznik nr 2. Obowiązujące Metody Wyceny Aktywów i Pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego, pkt 1. „Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów - Należności krótkoterminowe”, „Jednostka nalicza i domaga się odsetek za zwłokę w zapłacie należności, jeżeli wysokość odsetek nie przekracza trzykrotności opłaty pobieranej przez Poczta Polska za polecenie przesyłki listowej”, tj. do kwoty 6,60 zł. „

Wprowadzenie takiego zapisu do polityki rachunkowości oraz stosowanie go, jest niezgodne z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału”.

Zalecono:

- usunąć z polityki rachunkowości zapisy niezgodne z art. 40 ustawy o finansach publicznych,
- od powstałych zaległości w zapłacie za świadczone usługi, naliczać odsetki zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych i z zapisami w umowach.

8. Sprawdzając umowy zawarte w różnych podmiotach na korzystanie z obiektów sportowych, stwierdzono że w niektórych z nich stosowano ceny inne niż w cenniku. Dla przykładu; umowa nr 4/2010 zawarta dniu 11.01.2010 r. z miejscowym klubem piłkarskim, dotycząca udostępniania obiektów sportowych na okres od 11.01 do 31.12.2010 r., określała zasady i sposób korzystania z obiektów ośrodka, usług gastronomicznych i noclegowych w sposób następujący;

- za przygotowanie i korzystanie z obiektów sportowych wynegocjowano kwotę 6.000 zł. + vat rocznie, tj. 7.320 zł. brutto. Płatne na koniec każdego kwartału w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury VAT, wg harmonogramu określonego w załączniku nr 2 do umowy. Zasady korzystania określa załącznik nr 1 do umowy.

W cenniku określonym Zarządzeniem nr 5/2010 Dyrektora OSiR cena za godz. korzystania w zależności od obiektu wynosi od 150 do 500 zł. Ustalona z klubem kwota roczna 6.000 zł. oznacza zgodnie z cennikiem możliwość korzystania z obiektów od 12 do max 60 godzin w roku.

- za usługi gastronomiczne (obiady) – ustalono 10 zł. w cenniku cena wynosi 18 - 23 zł., a za całodienne wyżywienie 35 zł., w cenniku od 45 – 58 zł.
- za usługi noclegowe w 9 pokojach dwu i trzyosobowych cenę ustalono na 3 do 10 zł. za osobodzień.

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
| ü nr 100            | - kwota 180 zł./m-c, (1 os.), tj. 6 zł./dobę),   |
| ü nr 101            | - kwota 300 zł./m-c, (1 os.), tj. 10 zł./dobę),  |
| ü nr 105 i 106      | - kwota 1.350 zł./m-c, (5 os. x 9 zł. x 30 dni), |
| ü nr 102, 103 i 104 | - kwota 630 zł./m-c, (7 os. x 3 zł. x 30 dni),   |
| ü nr 114            | - kwota 180 zł./m-c, (1 os.), tj. 6 zł./dobę),   |
| ü nr 219.           | - kwota 180 zł./m-c, (1 os.), tj. 6 zł./dobę),   |

Zgodnie z Zarządzeniem nr 5/201, nocleg w pok. 2 os. w 2010 r. kosztował od 80 do 100 zł., a w trzyosobowym od 120 – 130 zł. za dobę.

Ponadto w umowie termin płatności za świadczone usługi określono na koniec każdego kwartału. Taka sytuacja powoduje udzielenie usługobiorcy kredytu kupieckiego, zwłaszcza, że ośrodek ponosi comiesięczne koszty utrzymania obiektów takie jak; wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne, usługi obce, podatek od nieruchomości, itp. Kwartalne ustalenie odpłatności wpływa na płynność finansową ośrodka.

Wydano zalecenia:

- ceny za usługi ustalać w taki sposób, aby umożliwiły pokrycie kosztów i osiągnięcie przynajmniej minimalnego zysku,
- płatność za usługi ciągle ustalać w okresach miesięcznych.

9. Kontrolująca stwierdziła, że przy realizacji umowy z dnia 27.04.2010 r. zawartej z PZPN z siedzibą w W-wie na organizację dwóch meczów towarzyskich reprezentacji Polski i Niemiec juniorów w terminie 11.05.2010 r. w Kostrzynie n/O oraz 13.05.2010 r. w Słubicach, OSiR drugą część płatności za świadczone usługi przez MOSiR w Kostrzynie n/O (umowa nr 15/2010 z dn. 4.05.2010 r.), uregulował 13 dni po terminie. W umowie, termin płatności końcowej określono na 14 dni od dnia wpływu f-ry. Faktura nr 76/05/2010 z 20.05.2010 r. na kwotę 4.500 zł. do OSiR-u wpłynęła 21.05.2010 r. Kwotę końcową 2.500 zł., pomniejszoną o zaliczkę 2.000 zł., zapłacono 17.06.2010 r., tj. 13 dni po terminie. Przyczynę opóźnienia uzasadniono otrzymaniem środków od PZPN Warszawa w dniu 16.06.2010 r.

Zapłata po terminie stanowi naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Ponadto stwierdzono, że PZPN obciążono kwotą o 2.520 zł. większą niż w umowie. Umowa przewidywała kwotę 59.000 zł., a obciążono kwotą 61.520 zł.

Co uzasadniono „Obciążono dodatkowo po uzgodnieniach telefonicznych z PZPN za 2 osoby x 140,00 zł. x 7 dób, 1 osoba x 140,00 zł. x 4 doby tj. 2 520,00 zł.”

Z § 12 umowy wynika, że wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Takiego dokumentu nie sporządzono.

Wydano zalecenia:

- przestrzegać art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ewentualnie w zawieranych umowach, realizacja których zależy od wpływu środków z zewnętrznych, wprowadzać zapisy umożliwiające regulowanie zobowiązań w terminie.
- przestrzegać postanowień zawartych w umowach, a zmiany warunków umowy dokonywać aneksami w formie pisemnej.

**10.** Sprawdzając realizację umów z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za korzystanie z sal sportowych, kontrolująca ustaliła, że pomimo zapisów w umowach, że „Niewykorzystanie przez najemcę z zarezerwowanych godzin na Sali (...), nie może stanowić podstawy do nieuiszczenia lub zmniejszenia odpłatności”, zarówno w maju jak i w październiku 2010 r. obciążono uniwersytet za mniejszą ilość godzin, niż to wynikało z harmonogramów załączonych do umów, i tak;

- f-rą nr 330/2010 z dn. 31.05.2010 r., obciążono UAM kwotą 3.274,20 zł. za korzystanie przez 39 godz. z Miejskiej Sali Sportowej i 18 godz. z Sali Gimnastycznej w maju 2010 r. W rejestrze korzystania z MSS, za maj odnotowano 39 godz. zajęć, a z umowy nr ZP/3934/D/09 z dnia 17.09.2009 r., wynika należało obciążyć za 42 godz. Brak obciążenia za 3 godz. wytłumaczono faktem, zakwaterowania na Miejskiej Sali Sportowej, począwszy od dnia 27.05.2010 r. wojska, dla zabezpieczenia miasta przed powodzią. „W związku z tym zostały odwołane zajęcia dla studentów UAM Poznań planowane na dzień 31.05.2010 r.”
- f-rą nr 726/2010 z dn. 29.10.2010 r. obciążono uniwersytet kwotą 1.155,60 zł. za korzystanie w październiku z MSS przez 18 godz., zamiast za 36 godz. jak wynikało to z § 2 umowy nr ZP/4168/D/2010 z dnia 12.10.2010 r. i pisma Dyrektora OSiR z dnia 22.09.2010 r. Obciążenie uniwersytetu połową ilości godzin wyjaśniono „Na prośbę UAM Poznań zajęcia na MSS rozpoczęły się od dnia 12.10.2010 r. (tak jak została zawarta umowa ZP/4168/D/2010). Z powodu problemów z organizacją zajęć popołudniowych na uczelni, zajęcia na MSS w miesiącu październiku 2010 roku zostały skrócone z 1,5 godz. na 1 godz. Dlatego obciążono UAM za 18 godz.”

Ponadto na f-rze określono termin płatności za usługę do 23.11.2010 r., natomiast zapłata nastąpiła 1.12.2010 r., czyli 8 dni po terminie. Od zaległości nie naliczono odsetek.

Wydano zalecenia:

- obciążając za świadczone usługi, stosować postanowienia zawarte w umowach, a w przypadku odstępstw od umowy, dokumentować ich przyczyny,
- od powstałych zaległości w zapłacie za świadczone usługi, naliczać odsetki zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych i z zapisami w umowach.

**11.** Kontrolująca stwierdziła następujące nieprawidłowości przy obciążaniu Zespołu Szkół Licealnych w Słubicach;

- f-rą nr 327/2010 z dn. 31.05.2010 r. obciążono kwotą 1.300 zł. za korzystanie z Miejskiej Sali Sportowej w maju 2010 r. przez 26 godz. Z rejestru korzystania z MSS prowadzonego przez kierownika, wynika, że liceum korzystało z sali 20 godz., (15 godz. zajęć lekcyjnych i 5 godz. SKS). Przyczynę obciążenia LO dodatkowymi 6 godz. wytłumaczono błędnym odczytaniem ilości godzin z rejestru.
- f-rą nr 728/2010 z dn. 29.10.2010 r. obciążono liceum za korzystanie z MSS przez 50 godzin, kwotą 2.500 zł. Z § 4 umowy nr 2/2010 z dnia 4.01.2010 r. wynika cena 50 zł. za godz. lekcyjną korzystania z sali. W październiku 2010 r. w rejestrze odnotowano 50 godzin lekcyjnych i 6 godz. SKS. Braku obciążenia LO za 6 godz. zajęć SKS, wyjaśniono „*Na prośbę zainteresowanych ze względu na prowadzenie zajęć SKS w rozszerzonej formie (także dla uczniów Gimnazjum i Szkoły Podstawowej – badminton) zrezygnowano z pobierania opłat – decyzja Dyrektora OSiR*”.
- f-rą nr 169/2011 z dnia 31.03.2011 r. obciążono Zespół Szkół Licealnych kwotą 3.350 zł. za 67 godzin korzystania z MSS. W § 4 i 5 umowy nr 2/2010 z dnia 4.01.2010 r. ustalono cenę 50 zł. za godz. lekcyjną. Z rejestru korzystania z MSS wynika, że w marcu 2011 r. oprócz 67 godzin lekcyjnych przeprowadzono także 6 godz. SKS., za które nie pobrano należności. Brak obciążenia wyjaśniono prośbą zainteresowanych ze względu na prowadzenie zajęć SKS w rozszerzonej formie.

Wydano zalecenia:

- rejestr korzystania z MSS prowadzić rzetelnie w sposób przejrzysty i czytelny,
- rozliczyć Zespół Szkół Licealnych w Słubicach za korzystanie z MSS, zgodnie z zawartymi umowami.

**12.** Sprawdzając faktury dotyczące sprzedaży usług najmu i dzierżawy nieruchomości kontrolująca stwierdziła, że zawierając, a następnie aneksując umowy na dzierżawę nieruchomości będących w trwałym zarządzie OSiR, prawie we wszystkich przypadkach (poza jednym) nie informował o zawarciu umowy właściwego organu i organu nadzorującego. Zgodnie art. 43 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.), jednostka organizacyjna ma prawo do korzystania z nieruchomości oddanej w trwały zarząd, a w szczególności do: „oddania nieruchomości lub jej części w najem, dzierżawę albo użyczenie na czas nie dłuższy niż czas, na który został ustanowiony zarząd, z równoczesnym zawiadomieniem właściwego organu i organu nadzorującego, jeżeli umowa jest zawierana na czas oznaczony do 3 lat, albo za zgodą tych organów, jeżeli umowa jest zawierana na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony, jednak na okres nie dłuższy niż czas, na który został ustanowiony trwały zarząd; zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość”.

Wydano zalecenie:

W przypadku wydzierżawiania nieruchomości, stosownie do art. 43 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami zawiadamiać, bądź uzyskiwać zgodę właściwego organu i organu nadzorującego.

**13.** Sprawdzając umowy dzierżawy z „Rajole” Sp. z o.o., kontrolująca stwierdziła, że;

- a) zgodnie z umową nr 11/2010 z dn. 1.03.2010 r. obciążono „Rajole” f-rą nr 335/2010 z dn. 31.05.2010 r. kwotą 600 zł. brutto za dzierżawę parkingu. Do dnia zakończenia kontroli spółka nie zapłaciła za fakturę.

Zalecono aby w przypadku braku zapłaty za dzierżawę, po uprzednim wezwaniu, kierować sprawę na drogę postępowania sądowego w celu windykacji należności.

- b) Umową nr 20/2004 z dnia 2.04.2004 r. z ostatnią zmianą z 29.03.2010 r., wydzierżawiono spółce grunt będący w trwałym zarządzie OSiR, działkę nr 7, przy ul. Sportowej o łącznej pow. 67.870 m<sup>2</sup>, za 0,30 zł./m<sup>2</sup> + VAT, kompleks domków campingowych i plac utwardzony z przeznaczeniem do wykorzystania na parking. Aneks nr 3/2005 z dnia 25.07.2005 r. do umowy, wydzierżawiono dodatkowo działki nr 8 i 12, a zgodę na dzierżawę uzyskano dopiero 31 sierpnia 2006 r. (Uchwała RM nr XLVI/451/06 z 31 sierpnia 2006 r. oraz decyzja Burmistrza Słubic nr GI-I-WB-72244-01/06 z 3.10.2006 r.), rok po wydzierżawieniu działek. Płatność za grunt i domki campingowe ustalono w 2 ratach, I rata do 30.06, a II rata do końca każdego roku kalendarzowego.

Zalecono, aby umowy na dzierżawę nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata zawierać po wyrażeniu zgody przez Radę Miejską i uzyskaniu decyzji Burmistrza zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Płatność za usługi ciągle ustalać w okresach miesięcznych.

- c) Kontrolująca stwierdziła, że w § 5 pkt 3 umowy nr 20/2004 z dnia 2.04.2004 r. nieprawidłowo wpisano „10 groszy (dziesięć groszy) + 22 % podatku VAT za metr kwadratowy podatku od nieruchomości, płatne na koniec każdego roku kalendarzowego poczynawszy od dnia podpisania umowy.”

Podatek od nieruchomości stanowi przymusowe, nieodpłatne, bezzwrotne świadczenie materialne pobierane przez gminę, w celu pokrycia jej wydatków. Nie stanowi towaru ani odpłatnego świadczenia usług w rozumieniu przepisów art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz.1054 ze zm.).

OSiR w stawkę czynszu nie w kalkulował podatku od nieruchomości, lecz raz do roku, zgodnie z § 5 pkt 3 umowy, kwotą podatku obciąża „Rajole”. W związku z czym, przy takim zapisie w umowie, podatek od nieruchomości nie może być przedmiotem opodatkowania podatkiem VAT.

Ponadto zgodnie z art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz.613 ze zm.), płatność podatku od nieruchomości dla osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej ustalona jest w ratach miesięcznych w terminie do dnia 15 każdego miesiąca. W związku z tym, odroczenie terminu zapłaty podatku od nieruchomości na koniec roku, jest w istocie kredytowaniem przedsiębiorcy, gdyż OSiR należny podatek od wydzierżawionych nieruchomości musi płacić co miesiąc, a nie raz na rok, jak przewiduje umowa z „Rajole”.

Wydano zalecenie, dostosowania zapisów w umowie dotyczących naliczenia podatku VAT od podatku od nieruchomości, do stanu zgodnego z przepisami o podatku od towarów i usług oraz zapisów dotyczących terminu zapłaty podatku od nieruchomości, do wymogów art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

14. Kontrolująca stwierdziła, że na niektóre systematycznie świadczone usługi nie zawarto umów. Dotyczy to świadczeń obciążonych następującymi f-rami;

- a) nr 332/2010 r. na kwotę 229,40 zł. brutto za energię elektryczną. Na f-rze określono termin zapłaty za zużyta energię do 7.06.2010 r. Zapłacono

gotówką 15.06.2010 r., a więc 8 dni po terminie. Od nieterminowej wpłaty należności nie naliczono odsetek.

- b) nr 333/2010 z dn. 31.05.2010 r. obciążono ZUWŚ w Słubicach za energię elektryczną na kwotę 95,38 zł.

Zalecono zawarcie umowy na systematycznie świadczone przez ośrodek usługi.

- 15.** Stwierdzono, że na f-rze nr 347/2010 z dn. 31.05.2010 r. wystawionej na Urząd Miejski w Słubicach za materiały, usługi administracyjne oraz wynagrodzenie za inkaso opłaty targowej za m-c maj 2010 r. na kwotę 15.889,19 zł. mylnie określono datę sprzedaży na 1.06.2010 r. W treści f-ry wpisano „za koszty Targowiska Tymczasowego za miesiąc maj 2010 r.”.

Zgodnie z art. 21 ustawy o rachunkowości „dowód księgowy powinien zawierać co najmniej (...): 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą — także datę sporządzenia dowodu”.

Ponieważ usługa ma charakter ciągły, zgodnie z § 5 ust 1 pkt 4 Rozporządzenia MF z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 68, poz. 360), podatnik może podać na fakturze miesiąc i rok dokonania sprzedaży, pod warunkiem podania daty wystawienia faktury.

Zalecono wpisywanie na fakturach, dat sprzedaży zgodnych z datą wydania towaru lub świadczenia usługi stosownie do ww. rozporządzenia i art. 21 ustawy o rachunkowości.

- 16.** Kontrolująca stwierdziła, że w październiku 2010 r. i marcu 2011 r. za świadczone usługi na rzecz 2 pracowników i ich rodzin zastosowano niższe ceny niż wynikało to z zarządzeń w sprawie cen nr 5/2010 i nr 11/2008;

- f-rą nr 716/2010 z dn. 28.10.2010 r. obciążono Pana K. M., kwotą 7.893,62 zł. za organizację przyjęcia weselnego wraz z poprawinami. Do kosztów surowca naliczono marżę 120 %, stosowaną dla zorganizowanych grup sportowych i młodzieży szkolnej, przebywających w ośrodku na kilkudniowych konsultacjach i zgrupowaniach, zamiast 250 %, stosownie do Zarządzenia Dyrektora OSiR nr 11/2008 z dn. 24.11.2008 r. Zastosowanie marży 120 % wyjaśniono „*zniżką dla pracownika OSiR, zgodnie z ustną decyzją Dyrektora*”. Kontrolująca ustaliła, że Pan K. M., nie był i nie jest pracownikiem ośrodka, lecz członkiem rodziny pracownika.

Cennik usług za obiad dla pracownika przewiduje marżę w wysokości 50 % kosztów surowca, natomiast marża na organizację przyjęcia weselnego wynosi 250 % tych kosztów.

- f-rą z dn. 28.10.2010 r. nr 10/654 Pana A.M. pracownika ośrodka obciążono kwotą 1.000 zł. brutto, w treści wpisując „23.10.2010 r. Usługi Hotelowej”. Z dokumentów przedstawionych kontroli wynika, że pracownika obciążono za nocleg 50 osób, wobec tego cena noclegu od osoby wyniosła 20 zł. brutto. W cenniku nr 5/2010 nie przewidziano takiej stawki. Z wyjaśnień wynika, że „*zastosowano ryczałtowe ceny 20,00 zł. brutto od osoby jako dla pracownika OSiR, zgodnie z ustną decyzją Dyrektora. Powyższa usługa była świadczona w okresie niskiego obłożenia hotelu*”.
- f-rą nr 162/2011 z dn. 29.03.2011 r. obciążono pracownika M.K. kwotą 1.048,77 zł. za organizację przyjęcia, stosując marżę 120 %, naliczoną w stosunku do kosztów surowca jak dla zorganizowanych grup sportowych

i młodzieży szkolnej, przebywających w ośrodku na kilkudniowych konsultacjach i zgrupowaniach. Wyjaśniono że zastosowano marżę „120% jako dla pracownika OSiR”.

Zalecono przy sprzedaży usług stosować ceny określone w cennikach. Ewentualnie dla przejrzystości działań w cennikach określić katalog podmiotów korzystających z bonifikaty na świadczone usługi oraz ustalić zasady jej udzielania.

**17.** W cenniku wprowadzonym Zarządzeniem nr 5 /2010, Dyrektor OSiR ustalił następujące ceny za korzystanie z boiska o nawierzchni sztucznej;

- korzystanie z boiska bez oświetlenia 1 godz. 225 zł.,
- korzystanie z boiska z oświetleniem 1 godz. 275 zł.,
- szatnia – przebieralnia 50 zł.

Sprawdzając dokumenty za korzystanie z boiska o sztucznej nawierzchni, stwierdzono, że w 7 niżej wymienionych przypadkach stosowano ceny inne niż w cenniku. Nie ma również dokumentacji, z której wynikałaby akceptacji dyrektora na zastosowanie stawek innych niż w cenniku. Kontrolującej także nie przedstawiono kalkulacji będącej podstawą obciążenia usługobiorcy.

- a) fakturami nr 10/615 z dn. 13.10.2011 r. i nr 10/633 z dn. 20.10.2010 r. obciążono Stowarzyszenie Piłkarskie „Oldboys” Słubice kwotą po 250 zł. brutto za godzinę, korzystania z boiska o sztucznej nawierzchni,
- b) f-rą nr 11/171 z dn. 2.03.2011 r. obciążono klub „Odra” Pławidło kwotą 150 zł.,
- c) f-rą nr 11/179 z dn. 4.03.2011 r. obciążono Klub Sportowy „Zorza” Kowalów kwotą 170 zł.,
- d) f-rą nr 11/189 z dn. 5.03.2011 obciążono klub „Odra” Pławidło kwotą 250 zł.,
- e) f-rą nr 11/195 z dn. 8.03.2011 r. obciążono klub „Odra” Pławidło kwotą 175 zł.,
- f) f-rą nr 11/196 z dn. 8.03.2011 r. obciążono Klub Sportowy „Juwennia” Boczków kwotą 175 zł.

Przyczynę odstępstwa od cen kierownik administracyjno - gospodarczy wyjaśnił; *„Użytkownicy zostali obciążeni opłatami za korzystanie z boiska o nawierzchni sztucznej na podstawie obowiązującego cennika oraz czasu korzystania z boiska, wykorzystywanej powierzchni (całe boisko lub połowa boiska) jak również z innych sytuacji losowych związanych np. z awarią oświetlenia, które uniemożliwiały rozegranie do końca meczy lub treningów, z czego wynikała konieczność zastosowania obniżek.”*

Zalecono, aby obciążając za korzystanie z obiektów sportowych stosować ceny ustalone w cennikach. W przypadku odstępstwa od ceny dokumentować sposób jej wyliczenia i uzyskać akceptację dyrektora.

**18.** Kontrolująca stwierdziła, że;

- a) należności za f-ry nr 744/2010, 745/2010, 746/2010, 747/2010 z dnia 26.10.2010 r., za korzystanie z obiektów sportowych, przewóz osób, wyżywienie i zakwaterowanie oraz usługi pralnicze i gastronomiczne, wystawiona na PZPN łącznie kwotą 28.021,41 zł., z terminem płatności 12.11.2010 r., wpłynęły 22.11.2010 r. (WB nr 222/2010), czyli 10 dni po terminie. Ośrodek od zwłoki w zapłacie należności nie naliczył odsetek.
- b) na f-rze nr 747/2010 z dn. 26.10.2010 r. wystawionej na kwotę 822,15 zł., za usługi pralnicze i gastronomiczne. Obciążając za herbatę i wodę zastosowano nieprawidłową stawkę VAT w wysokości 7 %, zamiast 22 %. Jest to niezgodne z załącznikiem nr 3 do ustawy z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. nr 54, poz. 535 ze zm.), „Wykaz towarów i usług, opodatkowanych stawką podatku w wysokości 7 %”, nie wymienia się herbaty

i wody. Wobec tego na sprzedaż herbaty i wody należało zastosować stawkę VAT - 22 %.

- c) niżej wymienione faktury wystawione za pozostałą sprzedaż zapłacone po terminie (od 1 do 14 dni), nie naliczono odsetek od zaległości;
- za f-ry nr 717/2010 i 724/2010 z dn. 29.10.2010 r. za dzierżawę sanitariatów i za energię elektryczną za m-c październik, na kwotę 1.123,10 zł.,
  - za f-ry nr 720/2010 i 721/2010 z dn. 29.10.2010 r. wystawione za dzierżawę sanitariatu za m-c październik na kwotę 200 zł. i 201,70 zł. za energię elektryczną.,
  - za f-rę nr 722/2010 z dn. 29.10.2010 r. wystawioną za dzierżawę parkingu za m-c październik, na kwotę 150 zł.,
  - za f-rę nr 718/2010 z dn. 29.10.2010 r. wystawioną za dzierżawę parkingu za m-c październik, na kwotę 3.050 zł.
  - za f-rę nr 740/2010 z dn. 29.10.2010 r. wystawioną za wynajem garażu, na kwotę 122 zł. brutto.

Zalecono:

- od powstałych zaległości w zapłacie za świadczone usługi, naliczanie odsetek zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych i z zapisami w umowach,
- naliczając podatek VAT, stosowanie stawek określonych w ustawie z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. nr 54, poz. 535 ze zm.).

**19.** Kontrolująca stwierdziła, że w październiku;

- a) za wynajem rampy wraz z oświetleniem zastosowano inną cenę niż w cenniku. W cenniku nr 5/2010 określono następujące stawki za wynajem sceny:

- 2.450 zł. – impreza do dwóch dni
- 820 zł. - następna doba,
- 1.230 zł. - sceny bez zadaszenia,
- 410 zł. - sceny bez zadaszenia - następna doba.

F-rą nr 698/2010 z dnia 13.10.2010 r. obciążono SMOK kwotą 600 zł. za wynajem rampy wraz z oświetleniem. W dokumentacji brak uzasadnienia zastosowania odstępstwa od ceny określonej w cenniku. Kierownik administracyjno – gospodarczy dopiero w wyjaśnieniu do protokołu dokonał kalkulacji ceny, będącej podstawą obciążenia.

Ponadto zapłata za wynajem nastąpiła 20 dni po terminie. Na fakturze ośrodek określił termin zapłaty do 28.10.2010 r. Zapłacono 18.11.2010 r. (WB nr 220/2010). Od zaległości nie naliczono odsetek.

- b) F-rą VAT wewnętrzną nr 19/2010 z dn. 25.10.2010, wystawioną na OSiR kwotą 422,86 zł. Ośrodek obciążył siebie stawką 1,60 zł za 247 km z tytułu przewozu osób na trasie Słubice – Strzelce Kraj/Długie na Mistrzostwa Województwa w biegach na przełaj w ramach „Imprez ogólnomiejskich.” W cenniku (Zarządzenie nr 5/2010), za wynajem samochodu osobowo – ciężarowego BUS, ustalono cenę na 1,50 zł. netto za 1 km. Wyjaśniono, to pomyłką, „na którą nie zwrócił uwagi również korzystający z transportu”.

Zalecono:

- stosować ceny ustalone w cenniku, w przypadku odstępstwa od ceny dokumentować sposób jej wyliczenia i uzyskać akceptację dyrektora,

- od powstałych zaległości w zapłacie za świadczone usługi, naliczać odsetki zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

**20.** Sprawdzając dokumenty kontrolująca stwierdziła jeden przypadek obciążania za usługę po wygaśnięciu umowy oraz 3 przypadki obciążania bez umowy;

- a) F-rą nr 711/2010 z dn. 25.10.2010 r. obciążono Uczniowski Strzelecki Klub Sportowy „Muskiet” przy ZST w Słubicach kwotą 122,68 zł. Umową z dnia 4.12.2006 r., użyczono klubowi sportową strzelnicę kulową przy ul. Sportowej w Słubicach na okres od 2.01.2007 r. do 31.12.2009 r. (działka nr 53 w trwałym zarządzie OSiR). Zgodnie z umową koszt eksploatacji bieżącej, przesyłu i zużycia energii elektrycznej ponosił biorący w użyczenie. F-ra została wystawiona w październiku 2010 r., podczas gdy umowa została zawarta do 31.12.2009 r.

Ponadto o fakcie użyczenia strzelnicy nie poinformowano gminy.

- b) F-rą nr 333/2010 na kwotę 295,38 zł. za maj 2010 r., f-rą nr 742/2010 - na kwotę 434,93 zł. za październik 2010 r., f-rą nr 184/2011 na kwotę 86,90 zł. za marzec 2011 r. ośrodek obciążył za energię elektryczną ZUWŚ w Słubicach. Podstawą wyceny była cena umowna. Kontrolującemu nie przedstawiono umowy z ZUWŚ. W wyjaśnieniu, przy omawianiu przychodów maja, dyrektor wskazał, że jest to umowa ustna dwustronna.

Zalecono:

- przy zawieraniu umów na użyczenie nieruchomości stosować art. 43 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, a o fakcie powiadamiać odpowiednie organy,
- na usługi ciągle świadczone przez ośrodek zawierać umowy z usługobiorcami.

**21.** Kontrolująca stwierdziła 2 przypadki naruszenia art. 20 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. W księgach marca 2011 r. zostały ujęte faktury;

- a) nr 11/253 na kwotę 120 zł., którą obciążono MKS „Polonia” za „5 obiadów w dniu 1.04.2011 r. i 7 obiadów w dniu 2.04.2011 r.”
- b) nr 137/2011 r. z datą sprzedaży 28.02.2011 r. na kwotę 1.400 zł. za korzystanie z obiektów sportowych przez KKP „Celuloza” Kostrzyn n/O.  
Ponadto na f-rze ustalono termin zapłaty za usługę do dnia 11.03.2011 r., do dnia zakończenia kontroli należność nie wpłynęła. W dniu 21.04.2011 r. wysłano wezwanie do zapłaty.

Zalecono:

- do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, zgodnie z art. 20. wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym,
- w celu windykacji należności kierować sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.

O realizacji zaleceń dyrektor OSiR poinformował pismem z dnia 29.12.2011 r.

## **V. Kontrola prowadzenia polityki kadrowej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach.**

Czynności kontrolne prowadzono w dniach od 17 do 31 sierpnia 2011 r. na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic znak K.077.26.2011 z dnia 12 sierpnia 2011 r.

W ramach kontroli badano obecny stan zatrudnienia i zakres zadań pracowników. Awans zawodowy pracowników prześledzono od początku ich zatrudnienia. Szkolenia pracowników socjalnych przeanalizowano od roku 2009.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. OPS podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych i wydaje w tych sprawach decyzje administracyjne. Są to działania, które zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów należą do kompetencji burmistrza. Ustawodawca w art. 8 b ustawy dodanym 14 czerwca 2010 r. przewidział możliwość upoważnienia kierownika OPS lub na jego wniosek innej osoby, do wydawania decyzji dotyczących dłużników alimentacyjnych. Do dnia kontroli kierownik OPS nie otrzymał stosownego upoważnienia Burmistrza Słubic.

Zalecenie 1.

Prowadząc sprawy, będące w kompetencji innych organów występować do nich o wydanie stosownego upoważnienia.

2. W trakcie kontroli stwierdzono, brak zgodności stanowisk pracy określonych w strukturze organizacyjnej, ze stanowiskami wykazanymi w dokumentach kadrowych. W strukturze organizacyjnej w Sekcji księgowości przewidziano stanowisko księgowej, pracownik zatrudniony jest na stanowisku referenta. W Sekcji Świadczeń Rodzinnych struktura przewiduje stanowiska referenta d/s świadczeń rodzinnych i inspektora d/s świadczeń rodzinnych, w jednostce nie ma pracowników zatrudnionych na stanowisku referenta, a stanowisko inspektora powierzono 3 osobom.

Ponadto w jednostce zatrudnione są 3 osoby na stanowiskach aspirant pracy socjalnej. Stanowiska takie nie zostały przewidziane w strukturze organizacyjnej.

Zalecenie 2.

Doprowadzić do zgodności regulaminu organizacyjnego i stanu faktycznego.

3. Analiza zapisów regulaminu organizacyjnego wykazała, że nie określono zadań sekcji księgowości.

Ponadto stwierdzono, że pracownik komórki organizacyjnej (Klub Integracji Społecznej) prowadzi sprawy szkoleniowe, osobowe i socjalne pracowników OPS. Zadania w tym zakresie nie zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym.

Zalecenie 3.

Uzupełnić regulamin organizacyjny, określając w nim zadania wykonywane przez poszczególne komórki organizacyjne OPS.

4. Sekcja Świadczeń Rodzinnych zajmuje się całokształtem spraw związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z zakresów czynności wynika, że zadania sekcji świadczeń rodzinnych przypisane zostały czterem pracownikom w 100 % i częściowo jednemu pracownikowi. Ze sprawozdań i informacji udzielonych przez główną księgową wynika, że wynagrodzenia 4 osób zostały powiązane z wykonywaniem zadań wynikających z ustaw o świadczeniach rodzinnych i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wydatki na wynagrodzenia zostały sfinansowane:

- a) z dotacji celowej z budżetu państwa,
- b) ze środków własnych.

**Ad. a)** Z dotacji z budżetu państwa sfinansowano wynagrodzenia 2 osób wykonujących zadania związane z udzielaniem świadczeń rodzinnych i 1 osoby zajmującej się udzielaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zadania te ujęte były w zakresach czynności tych pracowników.

Sposób finansowania obsługi ww. świadczeń został określony w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zgodnie z 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych i art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, koszty obsługi świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji.

Sprawdzając realizację ww. przepisu, kontrolująca stwierdziła brak zgodności danych ujętych w 2010 r. w sprawozdaniu do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego (LUW) z danymi wykazanymi w sporządzonym przez jednostkę sprawozdaniu Rb-28S. W sprawozdaniu do LUW wykazano wydatki na wynagrodzenia w kwocie 125.487,00 zł., ze sprawozdania Rb-28S wynika, że na wynagrodzenie osób wykonujących te zadania, wydatkowano 126.100,00 zł., więcej o 613,00 zł.

W tej sprawie wyjaśnienia złożyła główna księgowa: „różnica w wykazanych wielkościach **613 zł.** wynika z braku możliwości dokonania korekty sprawozdania merytorycznego zatwierdzanego każdorazowo przez LUW w Gorzowie do wielkości rzeczywistych wydatków w tym zakresie. W pierwszej wersji tego sprawozdania wykazywano wynagrodzenia jedynie z paragrafu 401 i 404 kwalifikacji budżetowej, a po otrzymanych wyjaśnieniach należało skorygować te wielkości o paragrafy „pochodnych od wynagrodzeń”, tj. 411 i 412. W sprawozdaniu za ostatni kwartał możliwe było skorygowanie wykazanych wielkości do maksymalnej kwoty 125.487 zł. System „pozwała” na dokonanie zmian poszczególnych składowych maksymalnie do wielkości ogólnych zmian w rozdziale 85212.”

Kontrola wykazała również, że nie wykorzystano 2.283,00 zł. dotacji przeznaczonej na obsługę.

Z wyjaśnień głównej księgowej wynika, że:

„W 2010 roku w rozdziale 85212 - 3 % dotacja na obsługę w wysokości 162.399,00 zł. nie została wykorzystana w pełnej wysokości. Wartość niewykorzystana (2.283,00 zł.) została przeznaczona na wypłatę zasiłków rodzinnych. Sytuacja taka miała miejsce, ponieważ ostatnia zmiana do budżetu w tym rozdziale nastąpiła na podstawie decyzji LUW z 15 grudnia 2010 roku, co uniemożliwiło inne rozdyponowanie środkami do końca roku budżetowego.”

Niezgodność danych wystąpiła również w sprawozdaniach z roku 2011. W sprawozdaniu do (LUW) wykazano wydatki na wynagrodzenia w kwocie 62.542 zł. Ze sprawozdania Rb-28S wynika natomiast, że na wynagrodzenie osób wykonujących zadania zlecone, wydatkowano 63.294 zł. więcej o 752 zł. Główna księgowa wyjaśniła, że:

„Różnica w wykazanych wielkościach wynika z błędnego naliczenia wynagrodzeń wraz z pochodnymi za pierwsze półrocze (nie dodano f-szu pracy naliczonego za pracowników świadczeń rodzinnych). Błędy dotyczące II kwartału 2011 roku zostaną skorygowane w okresie sprawozdawczym za III kwartał 2011 roku (uwarunkowania systemowe programu sprawozdawczego).”

**Ad. b.** Zgodnie z art. 27 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dochody wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Ze środków własnych (dział 85212) sfinansowano wynagrodzenie aspiranta pracy socjalnej P. M.S. Z zakresu czynności pracownika nie wynika, aby powierzono mu zadania związane z działaniami wobec dłużników alimentacyjnych. Zadania związane z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych przypisane zostały m. in. P. Z.K. W tej sprawie wyjaśnienia złożył kierownik OPS:

*„Wyjaśniam, że P. M. S. faktycznie wykonuje czynności związane z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, natomiast jej zakres czynności był niedostosowany do wykonywanych zadań. W opracowaniu jest nowy zakres czynności. W związku z tym, że zakres działań wobec dłużników alimentacyjnych jest bardzo szeroki zadanie to powierzono również P. Z.K.”*

W sprawozdaniu do LUW za 2010 r. wykazano wydatek na wynagrodzenie ze środków własnych w kwocie 27.298 zł. W sprawozdaniu Rb-28S podano 27.787 zł., więcej 489 zł.

Z wyjaśnień głównej księgowej wynika, że podobnie jak w przypadku świadczeń finansowanych z dotacji *„W pierwszej wersji sprawozdania wykazywano wynagrodzenia jedynie z paragrafu 401 i 404 kwalifikacji budżetowej, a po otrzymanych wyjaśnieniach należało skorygować te wielkości o paragrafy „pochodnych od wynagrodzeń”, tj. 411 i 412. Różnica w wykazywanych wielkościach ze względów technicznych nie mogła zostać skorygowana w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym*

W roku 2011 wykazany w sprawozdaniu do LUW wydatek na działania wobec dłużników alimentacyjnych wynosił 15.698 zł. W sprawozdaniu Rb-28S wykazano 14.877,62 zł mniej o 820,38 zł. Główna księgowa wyjaśniła, że:

*„mylnie dodano do tej wielkości wartość 820,45 – odpis na ZFŚS. Błędy dotyczące II kwartału 2011 roku zostaną skorygowane w okresie sprawozdawczym za III kwartał 2011 roku (uwarunkowania systemowe programu sprawozdawczego).”*

Zalecenie 4.

Sprawozdania sporządzać rzetelnie, zadbać o to by dane w nich wykazywane były zgodne ze stanem rzeczywistym. Na bieżąco weryfikować zakresy czynności pracowników.

Informację o wykonaniu zaleceń pokontrolnych kierownik OPS przedłożył w dniu 2.01.2011 r.

## **VI. Kontrola przekazywania dotacji przedmiotowej dla Zakładu Administracji Mieniem Komunalnym w Słubicach i kontrola wpływów, do budżety gminy z tej jednostki, z tytułu czynszów za lokale komunalne oraz dzierżawy mienia gminnego w roku 2009 i 2010.**

Kontrola przeprowadzona została na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic znak: K.077.30.2011 z dnia 20 września 2011 r., w dniach od 21 do 30 września 2011 r. w wydziale Finansowo-Księgowym Urzędu Miejskiego w Słubicach i Zakładzie Administracji Mieniem Komunalnym i obejmowała lata 2009 – 2010.

Na podstawie analizowanych dokumentów kontrolująca stwierdziła, że sposób władanie przez ZAMK mieniem gminnym uregulowany został w sposób niezgodne z obowiązującymi przepisami. Z art. 18 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wynika, że nieruchomości mogą być oddawane jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd. Zgodnie z art. 43 tej ustawy, trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomościami przez jednostkę organizacyjną.

Z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu powinna wystąpić jednostka organizacyjna. Obowiązek ten wynika z art. 44 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Jak wykazała kontrola Rada Miejska w Słubicach podejmując uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2009 r. zaplanowała dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych gminy na kwotę 500.000,00 zł. Kwota ta nie obejmowała wpływów z zakładów budżetowych. Powyższą uchwałą zaplanowano także dotacje przedmiotową dla ZAMK Słubice na kwotę 1.000.000,00 zł.

Na koniec roku Uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach Nr XLII/418/09 z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy na rok 2009 zwiększono dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych gminy do kwoty 3.364.236,00 zł. Zmiana wyniosła 2.864.236,00 zł. i złożyły się na nią wpływy z ZAMK w kwocie 2.167.236,00 zł. oraz wpływy z OSIR w kwocie 697.000,00 zł.

Zwiększając dochody z tytułu najmu i dzierżawy jednocześnie zwiększono dotację przedmiotową dla zakładu budżetowego w dziale 700 (gospodarka mieszkaniowa), rozdział 70001 (zakłady gospodarki mieszkaniowej) paragraf 2650 (dotacja przedmiotowa z budżetu dla samorządowego zakładu budżetowego) o 2.167.236,00 zł.

Uzasadnienie do uchwały z grudnia 2009 r. nie wyjaśnia powodów wyżej opisanych zmian w budżecie gminy. Nie było możliwe także zebranie wyjaśnień od osoby odpowiedzialnej, w okresie objętym kontrolą za nadzór nad opracowaniem i wykonaniem budżetu gminy, ponieważ osoba, która pełniła funkcję Skarbnika Gminy, nie jest obecnie zatrudniona w Urzędzie Miejskim. W związku z powyższym kontrolująca przeanalizowała zapisy:

- protokołu ze wspólnego posiedzenia Komisji Rozwoju Gospodarczego i Komisji Sfery Socjalnej Rady Miejskiej w Słubicach odbytego w dniu 14 grudnia 2009 r.,
- protokołu nr 42/09 z przebiegu XLII Sesji Rady Miejskiej w Słubicach odbytej w dniu 17 grudnia 2009 r.

Z protokołu przebiegu sesji pkt. 14 wynika, że projekt uchwały Rady Miejskiej w Słubicach o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy, przedstawiła Skarbnik Gminy.

W toku dyskusji odpowiadając na pytania radnych Skarbnik wyjaśniała, że:

*„Zmianami objęte jest zwiększenie dochodów pochodzących od zakładów budżetowych, które gospodarują mieniem gminy i uzyskują z tego tytułu przychody. Zgodnie z art. 54 ustawy o Samorządzie Gminnym, dochody z majątku gminy są dochodami gminy – taka jest wyraźna dyspozycja. Przyjmowanie tych dochodów rozważane było już z Panem Burmistrzem w okresach wcześniejszych, jednakże uwzględniając planowaną restrukturyzację, m.in. Zakładu Administracji Mieniem Komunalnym, po prostu z tą decyzją Pan Burmistrz nie występował. Dotychczas wszystkie przychody, także z majątku gminy w odróżnieniu od usług własnych świadczonych przez zakłady budżetowe, stanowiły przychody tych zakładów. Przychodem zakład budżetowy pokrywał wydatki kierując je po części na utrzymanie mienia gminnego. Ponieważ utrzymanie mienia gminnego w stanie nie pogorszonym, stwarza konieczność ponoszenia wyższych kosztów niż uzyskiwane z czynszów i wynajmu, bądź dzierżawy tego mienia, gmina na początku każdego roku przyznawała dotacje. Wcześniej były to dotacje podmiotowe z tego tylko tytułu, że zakład budżetowy funkcjonował jako ramię gminy. Od dwóch lat funkcjonują dotacje przedmiotowe. Dotacje przedmiotowe mają to do siebie, że związane są one praktycznie z metrem kwadratowym, z jednostką kalkulacyjną, jest to kwota dopłaty do metra kwadratowego, który pozostaje w użytkowaniu i który trzeba utrzymać niejako w imieniu gminy. Od samego początku była w zasadzie możliwość przekazywania tych dochodów przez zakłady, jednakże nie było takiej woli. Rok obecny, rok kryzysu spowodował, że gminie są potrzebne większe dochody w związku z tym taka decyzja została podjęta”.*

Zacytowany przez skarbnika gminy art. 54 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że dochodami gminy są dochody z majątku gminy. Przepis ten ma zastosowanie do majątku będącego w dyspozycji gminy i znajdującego się w ewidencji środków trwałych gminy, prowadzonej przez Urząd Miejski w Słubicach. Wówczas dochody są klasyfikowane w budżecie gminy w paragrafie 075 – „dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego....”

Na pytanie radnych, czy pieniądze „z dzierżawy za lokale mieszkalne” przechodzą na konto gminy i gmina z powrotem oddaje je ZAMK – owi, skarbnik odpowiedziała:

*„Jest to przyjęcie dochodów, Gmina ma informację na temat wielkości dochodów jakie przynosi mienie gminne i niejako ta sama kwota jest cedowana po to, by mogła być wydatkowana na utrzymanie tego mienia gminnego”.*

Na pytanie dlaczego dopiero na koniec roku podejmowane są takie działania, skarbnik udzieliła następującej odpowiedzi:

*„Są to pieniądze, które praktycznie powinny do gminy wpływać od początku roku. To, że w tym momencie podejmowana jest decyzja o niejako przekazaniu tych pieniędzy za cały rok, związana jest i z kryzysem i z koniecznością pozyskania większych dochodów, które poprawią wskaźniki finansowe gminy. W przyszłym roku będzie to już od stycznia.”*

W dalszej części dyskusji dotyczącej zwiększenia dotacji dla ZAMK skarbnik stwierdziła, że:

*„Oni nie dostaną niczego więcej. Po prostu pieniądze muszą przepłynąć do gminy i z gminy po to tylko, żeby znalazło się w księgach budżetowych. Po prostu realizacja kasowa budżetu wchodzi w grę”.*

Ponadto jak wynika z protokołu z posiedzenia Komisji Rozwoju Gospodarczego i Komisji Sfery Socjalnej Rady Miejskiej, w toku dyskusji dotyczącej przekazania na koniec roku wpływów z najmu, które ZAMK już wydatkował, odpowiadając na pytanie Radnego R. K. „czy ZAMK ma pieniądze, które daje gminie?”

*„Skarbnik Gminy odpowiedziała, że nie ma. Jednego dnia gmina przekaże dotacje, a na drugi dzień ZAMK odda gminie. Jest to operacja fikcyjna”.*

Jak wynika z cytowanych wyżej wypowiedzi Skarbnika, działania związane z przejęciem wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych gminy, które do tej pory stanowiły przychody ZAMK, przy jednoczesnym zwiększeniu dotacji dla zakładu, miały na celu zwiększenie dochodów gminy, co w efekcie miało poprawić wskaźniki finansowe gminy.

Z kontrolowanych dokumentów wynika, że pismem z dnia 17 grudnia 2009 r. (brak daty wpływu do ZAMK) Skarbnik gminy powołując się na art. 54 ustawy o samorządzie gminnym i uchwałę Rady Miejskiej w Słubicach Nr XLII/418/09 z dnia 17 grudnia 2009 zwróciła się do dyrektora ZAMK z prośbą, o przekazywanie do budżetu gminy uzyskiwanych dochodów z tytułu czynszów za lokale komunalne oraz dzierżawę mienia gminnego, począwszy od 2009 r.

Z wydruku konta 130-700-70005-0750-02 za okres od 1.01.2009 r. do 31.12.2009 r. Urzędu Miejskiego w Słubicach wynika, że pod datami 18, 21 i 23 grudnia 2009 r. zaksięgowane zostały wpływy z ZAMK na łączną kwotę 2.167.488,00 zł.

Z informacji podanej w trakcie kontroli, przez główną księgową ZAMK wynika, że faktyczne wpływy w 2009 r. z najmu i dzierżawy po dokonaniu niezbędnych odliczeń wyniosły **1.478.220,65 zł**

Przekazanie w 2009 r. do gminy kwoty 2.167.488,00 zł. i główna księgową ZAMK wyjaśnia:

*„Informuję, że oszacowane wpływy za czynsze komunalne, dzierżawy i inne umowy na dzień żądania ich ustalenia przez Panią Skarbnik Słubic w roku 2009 na kwotę 2.167.488 zł odbyło się podczas kilku spotkań, jak i jej osobistym stawiennictwem w siedzibie zakładu oraz spotkaniem w Urzędzie Miejskim, w którym uczestniczyła również główna księgową OSIR - u.*

*Pani Skarbnik Słubic sama ustaliła wysokość wpływów z czynszów komunalnych, dzierżawy i innych umów w oparciu o szacowaną sprzedaż pomniejszoną o VAT oraz założony procent ściągłości przychodów (nie były uwzględnione natomiast wszystkie koszty mediów) i na tej podstawie należało sporządzić pismo z dnia 1 grudnia 2009 r.*

*Z powodu zaistniałej sytuacji w grudniu 2009 r. nie było możliwości na wprowadzenie zmian, jednak wysokość przekazanych wpływów w kwocie 2.167.488 zł nie miała wpływu na sytuację finansową zakładu, ponieważ w tej samej kwocie otrzymaliśmy dotację na pokrycie kosztów poniesionych na utrzymanie mienia komunalnego i mediów.”*

Jak wynika z powyższych ustaleń gmina przejęła w 2009 r. przychody ZAMK w kwocie 2.167.488 zł. co było niezgodne z przepisami ustawy o finansach publicznych i uregulowaniami wewnętrznymi (statut ZAMK, decyzja Zarządu Miejskiego). Bowiem z obowiązującego do 31.12.2010 r. art. 24 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104), wynika, że zakładami budżetowymi są takie jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych, mogą one otrzymywać również z budżetu dotacje przedmiotowe. Rozliczenie z budżetem gminy w myśl art. 24 ust. 9 ww. ustawy odbywa się jednorazowo po zakończeniu roku. Zgodnie z tym przepisem, zakład budżetowy wpłaca do budżetu nadwyżki środków obrotowych, ustalone na koniec okresu rozliczeniowego. Ponadto w § 8 statutu, wprowadzonym uchwałą nr XVII/140/08 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia Statutu ZAMK postanowiono, że zakład prowadzi gospodarkę finansową na zasadach przewidzianych dla samorządowych zakładów budżetowych i finansowany jest z przychodów własnych i dotacji z budżetu gminy. Natomiast w § 4 decyzji Nr 31/2/95 Zarządu Miejskiego w Słubicach z dnia 26.01.1995 r. w sprawie prowadzenia działalności przez „Zakład Administracji Mieniem Komunalnym” w Słubicach postanowiono, że wszystkie wydatki związane z prowadzeniem działalności, ZAMK pokrywał będzie z przychodów w postaci czynszów, opłat i pozostałych wpływów.

Jak wynika z ustaleń kontroli równowartość przejętych w grudniu 2009 r. przez gminę przychodów ZAMK w kwocie 2.167.488 zł., została przekazana do ZAMK w formie dotacji przedmiotowej, chociaż nie spełniała ona kryteriów do uznania ją za dotację przedmiotową. Zgodnie z definicją zawartą w art. 106 ust. 2 obowiązującym do 1.01.2010 r. dotacjami przedmiotowymi są podlegające szczególnym rozliczeniom wydatki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych.

Ponadto przy ustalaniu dotacji na 2009 r. naruszono obowiązujące wówczas przepisy. Podjęto uchwałę RM Nr XXX/274/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia dla ZAMK dotacji w kwocie 1.000.000,00 zł. bez wcześniejszego ustalenia stawki jednostkowej, co narusza art. 174 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104 ze zm.) w myśl którego, z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe dla zakładów budżetowych, kalkulowane według stawek jednostkowych.

Jednostkowa stawka dotacji przedmiotowej dla ZAMK Słubice w 2009 r. w wysokości 13,89 zł/m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, ustalona została dopiero 12 lutego 2009 r. uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach Nr XXX/289/09.

Na koniec roku Uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach Nr XLII/418/09 z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy na rok 2009, dotacja przedmiotowa dla ZAMK została zwiększona do kwoty 3.167.236,00 zł.

W tym samym dniu Rada Miejska w Słubicach podjęła uchwałę nr XLII/419/09 Rady Miejskiej w Słubicach w sprawie zmiany uchwały Nr XXX/289/09 z dnia 12 lutego 2009 r. w sprawie ustalenia jednostkowej stawki dotacji przedmiotowej dla ZAMK. Uchwałą stawka jednostkowa, została zwiększona do kwoty 43,99 zł/m<sup>2</sup>. W uzasadnieniu powołano się na wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych dla woj. lubuskiego, który od 1 kwietnia 2009 r. wynosi 2.870 zł. Z uzasadnienia wynika, że z ekonomicznego punktu widzenia roczne nakłady na utrzymanie nieruchomości w stanie

niepogorszonemu winny wynosić ok. 3% ww. wskaźnika co stanowi kwotę 86,10 zł/ m<sup>2</sup> w związku z tym zwiększenie jednostkowej stawki dotacji przedmiotowej z 13,89 zł/m<sup>2</sup> do kwoty 43,99 zł/m<sup>2</sup> jest zasadne. Z uzasadnienia uchwały, ani z protokołu przebiegu sesji, nie wynika w jaki sposób wyliczona została stawka dotacji przedmiotowej w kwocie 43,99 zł. Wyjaśnienia w tej sprawie złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego P. J.S.

*„Stawki dotacji przedmiotowych ustalała poprzednia Skarbnik z poprzednim Burmistrzem. Z analizy kwot przekazanych dotacji wynika, że sytuacja finansowa Gminy spowodowała, iż na dotacje przedmiotowe przeznaczono określoną pulę pieniędzy. Stawka jednostkowa została wyliczona tak, aby przeznaczyć konkretną kwotę dotacji dla zakładu budżetowego tj. kwotę 3.167.236 zł podzielono na powierzchnię użytkową lokali mieszkalnych administrowanych oraz zarządzanych przez ZAMK ( $3.167.236 \text{ zł} : 71.999 \text{ m}^2 = 43,99 \text{ zł/ m}^2$ ).”*

Jak zapisano w protokole nr 42/09 z przebiegu XLII sesji Rady Miejskiej /zał. nr 11 pkt 15/ Skarbnik gminy omawiając uchwałę w sprawie zmiany stawki jednostkowej stwierdziła, że jest ona konsekwencją przegłosowanej wcześniej uchwały o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy. Tak więc zastosowana została niewłaściwa kolejność, najpierw podjęto uchwałę zwiększającą kwotę dotacji przedmiotowej dla ZAMK, a następnie uchwałę w sprawie zwiększenia jednostkowej stawki dotacji przedmiotowej, która zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104 ze zm.) powinna być podstawą ustalenia kwoty dotacji.

Rozliczenie dotacji ZAMK w którym, wykazano kwoty 13 zadań sfinansowanych z dotacji na kwotę 3.167.236 zł. wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Słubicach dnia 29 stycznia 2010 r.

Nie określona została szczegółowości rozliczenia wykorzystania dotacji, czym naruszono § 52 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U z 2006 r. nr 116, poz. 783 ze zm.), zgodnie z którym kierownik samorządowego zakładu budżetowego przekazuje zarządowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, rozliczenie wykorzystania dotacji w szczególności określonej przez ten zarząd.

Podobnie jak w roku 2009 r. również w 2010 r. ZAMK przekazał do gminy wpływy z tytułu najmu i dzierżawy w kwocie 1.600.000,00 zł., co było niezgodne z:

- art. 24 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104), w myśl którego zakładami budżetowymi są takie jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych,
- art. 24 ust. 9 ww. ustawy, zgodnie z którym rozliczenie z budżetem gminy w myśl odbywa się jednorazowo po zakończeniu roku, poprzez wpłatę do budżetu nadwyżki środków obrotowych, ustaloną na koniec okresu rozliczeniowego,
- § 8 statutu ZAMK wprowadzonym uchwałą nr XVII/140/08 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 27 lutego 2008 r. zgodnie z którym zakład prowadzi gospodarkę finansową na zasadach przewidzianych dla samorządowych zakładów budżetowych i finansowany jest z przychodów własnych i dotacji z budżetu gminy,
- § 4 decyzji Nr 31/2/95 Zarządu Miejskiego w Słubicach z dnia 26.01.1995 r. w sprawie prowadzenia działalności przez „Zakład Administracji Mieniem

Komunalnym” w Słubicach, którym postanowiono, że wszystkie wydatki związane z prowadzeniem działalności, ZAMK pokrywał będzie z przychodów w postaci czynszów, opłat i pozostałych wpływów.

Rozliczenie dotacji ZAMK w którym, wykazano kwoty 12 zadań sfinansowanych z dotacji na kwotę 2.650.00 zł. wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Słubicach dnia 8.02.2011 r. po terminie określonym w § 52 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U z 2006 r. nr 116, poz. 783 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem kierownik samorządowego zakładu budżetowego przekazuje zarządowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, rozliczenie wykorzystania dotacji w szczególności określonej przez ten zarząd.

Podobnie jak w roku 2009 Burmistrz nie określił szczegółowość rozliczenia wykorzystania dotacji, czym naruszył § 52 ust. 2 ww. rozporządzenia.

W związku ze zlikwidowaniem z dniem 31 października 2011 r. zakładu budżetowego - Zakład Administracji Mieniem Komunalnym w Słubicach i utworzeniem z dniem 01 listopada 2011 r. jednostki budżetowej o nazwie Zakład Administracji Mieniem Komunalnym w Słubicach oraz faktem, że w gminie nie ma już zakładów budżetowych, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

## **VII. Kontrola przekazywania dotacji przedmiotowej dla Ośrodka Sportu i Rekreacji w Słubicach i kontrola wpływów, do budżety gminy z tej jednostki, z tytułu dzierżawy mienia gminnego w roku 2009 i 2010.**

Kontrola przeprowadzona została w dniach od 24 do 28 października 2011 r. w wydziale Finansowo-Księgowym Urzędu Miejskiego w Słubicach i Ośrodku Sportu i Rekreacji w Słubicach i obejmowała lata 2009 – 2010. Podstawą przeprowadzenia kontroli było upoważnienia Burmistrza Słubic znak: K.077.32.2011 z dnia 21 października 2011 r.

Z kontrolowanych dokumentów wynika, że pismem z dnia 17 grudnia 2009 r. Skarbnik Gminy powołując się na art. 54 ustawy o samorządzie gminnym i uchwałę Rady Miejskiej w Słubicach Nr XLII/418/09 z dnia 17 grudnia 2009 zwróciła się do dyrektora OSiR z prośbą, o przekazywanie do budżetu gminy uzyskiwanych dochodów z tytułu dzierżaw i innych umów o podobnym charakterze, dotyczących mienia gminnego, poczynawszy od 2009 r.

Dnia 18 grudnia 2009 r. OSiR przekazał do gminy na kwotę 697.000,00 zł. W tym samym dniu przelano z gminy na konto OSiR środki z tytułu zwiększonej dotacji w kwocie 697.000,00 zł.

Z dodatkowej informacji załączonej do sprawozdania z wykonania planu przychodów i wydatków OSiR na dzień 31.12.2009 r. wynika, że przychody ze składników majątkowych gminy wyniosły 714.885,26 zł. Do gminy przekazano 697.000,00 zł. na przychodach OSiR pozostawiono 17.885,26 zł. Z wyjaśnień dyrektora OSiR wynika, że: „Zgodnie z ustnymi ustaleniami Skarbnik Gminy i Burmistrza Słubic poprzedniej kadencji zobowiązano Ośrodek Sportu do przekazania części uzyskanych przychodów do budżetu gminy w wysokości podwyższonej dotacji tj. 697 000,00 zł.

W roku 2010 OSiR przekazał do gminy wpływy na łączną kwotę 700.000,00 zł. Z dodatkowej informacji załączonej do sprawozdania z wykonania planu przychodów i wydatków OSiR na dzień 31.12.2010 r. wynika, że przychody ze składników

majątkowych gminy wyniosły 913.705,52 zł., z czego 700.000,00 zł. przekazał do gminy a 213.705,52 zł. przyjął na przychody OSiR.

Z wyjaśnień dyrektora OSiR wynika, że:

*„W 2010 roku do budżetu gminy przekazano przychody w kwocie 700 000,00 zł. Powyższa kwota została dostosowana do wysokości podwyższonej dotacji z 500 000,00 zł na 1 200 000,00 zł (zgodnie ze zmianami w budżecie gminy Słubice).”*

Powyższe działania polegające na przejęciu przez gminę przychodów OSiR i zwiększeniu o tę samą kwotę dotacji dla zakładu budżetowego były niezgodne z:

- § 8 statutu uchwalonego uchwałą nr XXII/227/04 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 24 listopada 2004 r., zgodnie z którym środki pochodzące z trwałego zarządzania gruntami, nieruchomościami oraz środkami trwałymi ruchomymi tworzącymi majątek Ośrodka, są przychodami Ośrodka,
- art. 24 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104), w myśl którego zakładami budżetowymi są takie jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych,
- art. 24 ust. 9 ww. ustawy, zgodnie z którym rozliczenie z budżetem gminy w myśl odbywa się jednorazowo po zakończeniu roku, poprzez wpłatę do budżetu nadwyżki środków obrotowych, ustaloną na koniec okresu rozliczeniowego.

Ponadto przejęcie z zakładu budżetowego wpływów z majątku gminnego przekazanego tej jednostce w trwały zarząd i zwrócenie mu tej samej kwoty w formie dotacji przedmiotowej, stoi w sprzeczności z istotą dotacji przedmiotowej. Zgodnie z definicją zawartą w art. 106 ust. 2 obowiązującym do 1.01.2010 r. dotacjami przedmiotowymi są podlegające szczególnym rozliczeniom wydatki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Jak przyjmuje się w doktrynie, zasadniczą funkcją dotacji przedmiotowej jest dopłata (kompensata) do kosztów w tym przypadku świadczenia określonego rodzaju usług, których nie pokrywają wpływy z tych usług.

Kontrola wykazała również, że dotację dla OSiR na 2009 r. w kwocie 600.000,00 zł. ustalono uchwałą RM Nr XXX/274/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. bez wcześniejszego ustalenia przez Radę Miejską stawki dotacji przedmiotowej.

Z informacji osoby sporządzającej projekt budżetu gminy Pani A. K. – wynika, że: *„kwotę dotacji przedmiotowej przekazywanej dla Ośrodka Sportu i Rekreacji w Słubicach zaplanowano na podstawie Planu Finansowego Zakładu Budżetowego z dnia 04.12.2008r*

Powyższe narusza obowiązujący do 1.01.2010 r. art. 174 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. 2005 r. nr 249 poz. 2104 ze zm.) zgodnie z którym z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe dla zakładów budżetowych, kalkulowane według stawek jednostkowych. Zgodnie z art. 174 ust. 3 i 4 kwoty i zakres dotacji przedmiotowych określa uchwała budżetowa, a stawki dotacji przedmiotowych ustala organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (rada miejska).

Jednostkowa stawka dotacji przedmiotowej dla OSiR Słubice w 2009 r. w wysokości 4,97 zł/m<sup>2</sup> powierzchni obiektów sportowych, ustalona została dopiero 12 lutego 2009 r. uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach Nr XXX/288/09.

Na koniec roku Uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach Nr XLII/418/09 z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy na rok 2009, dotacja przedmiotowa dla OSiR została zwiększona do kwoty 1.297.000,00 zł.

W tym samym dniu Rada Miejska w Słubicach podjęła uchwałę nr XLII/420/09 w sprawie zmiany uchwały Nr XXX/288/09 z dnia 12 lutego 2009 r. w sprawie ustalenia jednostkowych stawek dotacji przedmiotowej dla OSiR. Uchwałą stawka jednostkowa, została zwiększona do kwoty 10,11 zł/m<sup>2</sup>. Z uzasadnienia sporządzonego przez Skarbnika Gminy wynika, że stawka jednostkowa dotacji w wysokości 10,11 zł/m<sup>2</sup> stanowi wartość dotacji przedmiotowej w kwocie 1.297.000,00 zł.

Jak zapisano w protokole nr 42/09 z przebiegu XLII sesji Rady Miejskiej projekt uchwały przedstawiła Skarbnik Gminy. Z protokołu wynika, że najpierw Rada Miejska podjęła uchwałę o zmianie uchwały uchwalającej budżet gminy, w której zwiększono dotację przedmiotową dla OSiR (pkt. 14 sesji) a dopiero później (pkt. 16 sesji) ustalono stawkę jednostkową dotacji. Tak więc zastosowana została niewłaściwa kolejność, najpierw podjęto uchwałę zwiększającą kwotę dotacji przedmiotowej dla OSiR, a następnie uchwałę w sprawie zwiększenia jednostkowej stawki dotacji przedmiotowej, która zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 249 poz. 2104 ze zm.) powinna być podstawą ustalenia kwoty dotacji.

W kontrolowanych latach OSiR terminowo złożył do gminy rozliczenie dotacji wykazując w nim każdorazowo po 13 pozycji wydatków sfinansowanych z dotacji. Burmistrz nie określił szczegółowości rozliczenia wykorzystania dotacji, czym naruszył § 52 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. z 2006 r. nr 116, poz. 783 ze zm.), zgodnie z którym kierownik samorządowego zakładu budżetowego przekazuje zarządowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, rozliczenie wykorzystania dotacji w szczególności określonej przez ten zarząd.

W związku z przekształceniem OSiR z zakładu budżetowego w spółkę z o.o. oraz faktem, że w gminie nie ma już zakładów budżetowych, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

#### **VIII. Kontrola gospodarki finansowej samorządowej instytucji kultury: Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Słubicach.**

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 6 do 23 grudnia 2011 r. na podstawie upoważnienia Burmistrza Słubic znak K.077.35.2011 z 2 grudnia 2011 r.

Celem kontroli było zbadania prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej samorządowej instytucji kultury w okresie od 1.01.2010 r. do 30.11.2011 r. Wyniki kontroli zawarte zostały w protokole z dnia 7 lutego 2012 r. W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W kontrolowanym okresie Biblioteka nie składała powiatowi słubickiemu sprawozdań z wykonania zadań w zakresie rzeczowym i finansowym, wymaganych § 5 porozumienia z dnia 6 maja 1999 r., zawartego pomiędzy Zarządem Powiatu Słubickiego a Zarządem Miejskim w Słubicach.

Zalecenie:

Stosownie do wymogów § 5 porozumienia z dnia 6 maja 1999 r., zawartego pomiędzy Zarządem Powiatu Słubickiego a Zarządem Miejskim w Słubicach, w terminie obowiązującym do sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego,

składać powiatowi Słubickiemu sprawozdania z wykonania zadań w zakresie rzeczowym i finansowym.

2. Biblioteka prowadzi działalność statutową w siedzibie mieszczącej się przy ul. Jedności Robotniczej 18 w Słubicach oraz filii w Szkole Podstawowej w Kunowicach. Kontrola wykazała, że pomieszczenia w których biblioteka prowadzi działalność, stanowią mienie gminy Słubice. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 ze zm.) instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania. Stosownie do § 15 statutu z 2000 r. i § 14 statutu z roku 2011 „Biblioteka samodzielnie gospodaruje przydzielonym i nabytym mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami gospodarności i efektywności ich wykorzystania.” Z zapisów tych wynika odrębność majątkowa instytucji kultury od majątku jej organizatora czyli jednostki samorządu terytorialnego.

W art. 56 ustawy o gospodarce nieruchomościami określono zasady wyposażania w nieruchomości niezbędne do działalności przy tworzeniu samorządowych osób prawnych. W art. 202 ust. 1-3 cyt. ustawy przewidziano uwłaszczenie, obejmujące instytucje kultury, o których mowa w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i które na podstawie tej ustawy uzyskały osobowość prawną, z dniem ich wpisu do rejestru instytucji kultury.

Brak uregulowania prawnej formy władania przez Bibliotekę nieruchomościami, dyrektor wyjaśniła następująco: *„Biblioteka prowadzi swą działalność w siedzibie biblioteki od 1975 r. a w filii od lat dziewięćdziesiątych. Tak to funkcjonowało przez wiele lat, nie zwróciłam na to uwagi.”*

Jak wykazała kontrola, Biblioteka nie jest właścicielem żadnych nieruchomości. Grunt pod budynkiem znajduje się w ewidencji środków trwałych gminy, natomiast budynek przy ul. Jedności Robotniczej 18, będący jej siedzibą zaewidencjonowany jest w księgach rachunkowych zarówno Biblioteki jak i w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Słubicach. Z tym, że w ewidencji księgowej środków trwałych biblioteki, zaewidencjonowana jest wartość budynku wraz z remontami i modernizacją na obiekcie wykonaną do 1996 r. Natomiast w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Słubicach na koncie 011 zaewidencjonowane są inwestycje wykonywane na tym obiekcie od 2004 r. do dnia kontroli. Prowadzenie ewidencji jednego środka trwałego (budynku biblioteki) w dwóch jednostkach (gminie i bibliotece) jest nieprawidłowe.

Zalecono podjąć działania, mające na celu uregulowanie prawnej formy władania przez Bibliotekę nieruchomościami. Zależnie od tych regulacji uporządkować ewidencję księgową środków trwałych.

3. W toku kontroli stwierdzono, że zarządzenie Dyrektora Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Słubice nr 1/09 z dnia 2 stycznia 2009 r. w sprawie polityki finansowej nie spełnia wymogów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), w szczególności zarządzenie nie opisuje przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości dotyczących:

- prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych

- z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- daty rozpoczęcia eksploatacji programu do prowadzenia rachunkowości (CDN OPTIMA).

Zalecono uzupełnienie zarządzenia w sprawie polityki finansowej o ww. zakres, doprowadzając do realizacji wymogów art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

4. Kontrolujący stwierdzili, że w latach 2010 – 2011 konta służące do ewidencjonowania rozrachunków jednostki (należności i zobowiązań) oraz kosztów wg rodzajów, nie były zgodne z przewidzianymi w zakładowym planie kont (zarządzenie Nr 1/09 z dnia 2 stycznia 2009 r. w sprawie polityki finansowej). W jednostce stosowano następujące konta, które nie zostały ujęte w zakładowym planie kont: 201-43, 201-44, 201-45, 201-47, 201-49, 201-52, 201-54, 201-57, 201-58, 201-59, od 201-60 do 201-69, od 201-70 do 201-79, od 201-80 do 201-89, od 201-90 do 201-99, 229-FP, 229-US, 229-UZ, 234-12, 234-13, 240-4, 240-5, 252, 400-2-17, 400-2-2-10, 400-2-2-12, 400-2-2-13, 400-2-3-1, 400-2-3-2, 400-4-10, 400-4-11, 400-4-12, 400-5-3, 400-5-4, 400-9-3, 740-3, 740-4, 750-1-1, 750-1-2, 760-1, 760-3, 780.

Ponadto stwierdzono, opisane szczegółowo w protokole kontroli, niezgodności w nazwach 15 kont, użytych w księgach rachunkowych i planie kont.

Powyższą nieprawidłowość główna księgowa wyjaśniła następująco:

*„Konta przedstawione kontrolującym są kontami analitycznymi, które obowiązywały w 2009 roku. Jednostce kontrolującej nie przedstawiono wykazu kont analitycznych stosowanych w 2010 i 2011 roku, czyli okresu kontrolowanego. Plan kont został zmieniony, nie dopełniono jednak zmian w zarządzeniu odnośnie polityki rachunkowości.”*

Zalecono doprowadzenie do zgodności kont stosowanych przez jednostkę i zakładowego planu kont przyjętego w uregulowaniach wewnętrznych.

5. Kontrola przeprowadzona w oparciu o dowody księgowe z okresu od dnia 01.12.2010 r. do 31.01.2011 r. wykazała, że:

- a) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (w szczególności na przełomie roku 2010 – 2011) nie wprowadzono każdego zdarzenia gospodarczego, które miało miejsce w okresie sprawozdawczym:

- pod datą 23.12.2010 r. zaksięgowano wpływy z tytułu opłat za kserokopiowanie i upomnienia, pobrane w listopadzie 2010 r. oraz kaucje pobrane w październiku 2010 r.,
- pod datą 31.01.2011 r. zaksięgowano wpływy za kserokopiowanie i upomnienia pobrane w grudniu 2010 r.,
- pod datą 29 kwietnia 2011 r. zaksięgowano kaucje wpłacone w okresie od 22.10.2010 r. do marca 2011 r. rozliczając jednocześnie zwroty kaucji, które następowały w okresie od 25 listopada 2010 r. do końca marca 2011 r.

Powyższe narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, a zgodnie z polityką rachunkowości, przyjętą przez Bibliotekę najkrótszym okresem sprawozdawczym jest miesiąc.

- b) w księgach rachunkowych biblioteki w roku 2010 nie ujęto wszystkich osiągniętych, przychodów i kosztów:

- opłaty za kserokopiowanie w kwocie 109,70 zł. i upomnienia w kwocie 250 zł., pobrane w 2010 r. zaksięgowano pod datą 31.01.2011 r.,

- kaucje w kwocie 150 zł. oraz zwroty w kwocie 120 zł., pobrane i wypłacone w roku 2010 zaksięgowano pod datą 29.04.2011 r.

Powyższym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki, należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty, związane z tymi przychodami, dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Stwierdzone w trakcie kontroli naruszenia art. 20 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości główna księgowa tłumaczy, brakiem uregulowania gospodarki kasowej w bibliotece.

Powyższe nieprawidłowości, związane z pominięciem w księgowaniach dokumentów dotyczących danego okresu oraz brak codziennej rejestracji obrotu gotówkowego powodują, że ksiąg rachunkowych prowadzonych przez Bibliotekę nie można uznać za prowadzone bezbłędnie i na bieżąco w rozumieniu art. 24 ustawy o rachunkowości. Przepis art. 24 ust. 3 ww. ustawy określa, że księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe. Natomiast określenie bieżącego prowadzenia ksiąg, zawarte zostało w art. 24 ust. 5 pkt. 3 zgodnie z którym, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone na bieżąco jeżeli m. in. ujęcie wpłat i wypłat gotówką następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

Nieprawidłowości polegające na tym, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, nie wprowadzono w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym powodują, że kontrolowane dzienniki nie zawierają chronologiczne ujętych zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, co narusza art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Ponadto opisane wyżej nieprawidłowości związane z obrotem gotówkowym powodują, że dane wykazane w sprawozdaniach są niezgodne ze stanem rzeczywistym.

Zalecono:

Uregulować gospodarkę kasową jednostki. Do ksiąg rachunkowych danego miesiąca wprowadzać, w postaci zapisu każde zdarzenie, które w nim nastąpiło, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Przestrzegać postanowień art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki, należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty, związane z tymi przychodami, dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Księgi rachunkowe prowadzić bezbłędnie stosownie do art. 24 ust. 3 ustawy o rachunkowości, poprzez wprowadzenie do nich kompletnie i poprawnie wszystkich, zakwalifikowanych do zaksięgowania w danym miesiącu dowodów księgowych. Księgi rachunkowe prowadzić na bieżąco, w szczególności poprzez ujmowanie wpłat i wypłat gotówką w tym samym dniu, w którym zostały dokonane, zgodnie z art. 24 ust. 5 pkt. 3 ustawy o rachunkowości. Zdarzenia jakie następują w danym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości, ujmować w dziennikach w sposób chronologiczny. Przestrzegać, aby dane wykazane w sprawozdaniach, były zgodne ze stanem rzeczywistym.

6. W skontrolowanej próbie stwierdzono, że zapisy księgowe:

- rozrachunków z odbiorcami i dostawcami, w jedenastu przypadkach, zawierały niewłaściwą datę dokonania operacji,

- nie zawierają danych, pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, przez co nie spełniają wymogów art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi zapis księgowy powinien zawierać dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Zalecono w zapisach księgowych, podawanie prawidłowej daty dokonania operacji gospodarczych. Wprowadzenie do zapisów księgowych danych, pozwalające jednoznacznie zidentyfikować osobę odpowiedzialną za ich treść.

7. Kontrola wykazała, że Biblioteka dokonuje zapisów księgowych na podstawie dowodów wewnętrznych (delegacji, kwitariuszy przychodowych K103, list płac, protokołów likwidacji środka trwałego, poleceń księgowania). Żaden akt wewnętrzny nie określa, jakie dowody wewnętrzne zostały przyjęte do stosowania przez jednostkę. Informacje takie powinny być zawarte w dokumentacji systemu rachunkowości jednostki. Najczęściej katalog dokumentów występujących w jednostce, sposób postępowania z każdym egzemplarzem dowodu, osoby upoważnione do wystawiania poszczególnych dokumentów, terminy ich wystawiania i zasady obiegu wewnątrz jednostki, określone są w instrukcji obiegu dokumentów. Kontrolowana jednostka nie posiada uregulowań w tym zakresie.

Biblioteka wykorzystuje polecenie księgowania (PK) do księgowania zbiorczego wpływów za: kserokopiowanie, upomnienia i kaucje za wypożyczenie książek. Kontrolowane PK, nie spełniają wymogów art. 20 ust. 3 pkt. 1 ustawy o rachunkowości. Bowiem nie zawierają one pojedynczo wymienionych dowodów źródłowych, którymi są w przypadku kaucji i upomnień kwitariusze przychodowe. Kwitariusze te są załączone do PK. Ponadto w dokumentacji księgowej brak dowodów źródłowych, potwierdzających wpłaty za kserokopiowanie.

Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych zapisów na podstawie zbiorczych dowodów, które nie spełniają wymogów art. 20 ust. 3 pkt. 1 główna księgowa tłumaczy niedopatrzaniem.

Natomiast wprowadzane do ksiąg rachunkowych, przychodów za kserokopiowanie, bez dowodów źródłowych główna księgowa tłumaczy brakiem procedur związanych z postępowaniem z pobraną gotówką za usługi ksero. Z jej wyjaśnień wynika również, że *„wpływy pobierane były z oddziałów na podstawie zestawienia zapisów o pobranych kwotach za w/w usługi w zeszycie. Zapisy te jednak nie mogły stanowić dowodu, gdyż były niezgodne z przepisami uor. „*

Zalecono:

Aktem wewnętrznym uregulować obieg dokumentów w jednostce. Określić dowody wewnętrzne stosowane przez jednostkę. Stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów źródłowych. Stosując zbiorcze dowody księgowe, przestrzegać aby spełniały one wymagania art. 20 ust. 3 ustawy o rachunkowości t.j. dowody źródłowe powinny być w dowodzie zbiorczym pojedynczo wymienione.

8. Kontrola dowodów księgowych za okres od dnia 01.12.2010 r. do 31.01.2011 r. wykazała, że rozliczenia delegacji naruszają niżej wymienione przepisy:
  - a) § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności, przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, (Dz. U. z 2002 r. Nr 236 poz. 1990 ze zm.) zgodnie z którym w przypadku podróży trwającej od 8 do 12 godzin pracownikowi przysługuje połowa diety.

Stwierdzono dwa przypadki naruszeń. Z wyjaśnień dyrektora i głównej wynika, że: „Podczas podróży służbowej zostało zapewnione wyżywienie w formie serwisu kawowego oraz obiadu.”

Jak wynika z § 4 ust. 3 pkt. 2 ww. rozporządzenia dieta nie przysługuje, jeżeli pracownikowi zapewniono całodzienną wyżywienie. Serwis kawowy i obiad nie stanowi całodziennego wyżywienia, dlatego pracownikowi należało wypłacić połowę diety.

- b) § 3 ww. rozporządzenia zgodnie z którym z tytułu podróży odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują diety oraz zwrot kosztów (przejazdów, noclegów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, innych udokumentowanych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.) Kontrolujący stwierdzili, w pięciu przypadkach, brak informacji dotyczących warunków uczestnictwa w konferencji (dojazdów środkami komunikacji miejskiej), pozwalających na ocenę czy prawidłowo nie naliczono ryczałtu na pokrycie kosztów środkami komunikacji miejscowej w wysokości 20% diety (w kontrolowanym okresie 4,60 zł.). Z wyjaśnień dyrektora i głównej księgowej wynika, że:

„Po weryfikacji dowodów księgowych nr 340/2010 oraz 4,6,22 i 23/2011 stwierdzono, że osoby uczestniczące w konferencji nie korzystały ze środków komunikacji miejskiej, dlatego nie naliczono ryczałtu.”

- c) § 8a ust. 3 cyt. rozporządzenia stosownie do którego, do kosztów podróży pracownik załącza dokumenty (rachunki) potwierdzające poszczególne wydatki; jeżeli uzyskanie dokumentu nie było możliwe, pracownik składa pisemne oświadczenie o dokonanych wydatkach (jeden przypadek). Dyrektor i główna księgowa nie wyjaśniają przyczyn nieprawidłowości, z ich informacji wynika, że: „Pracownik takie oświadczenie złożył i zostało ono dołączone do kosztów podróży.”

- d) § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002 r. sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności, przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, (Dz. U. z 2002 r. Nr 236 poz. 1991 ze zm.), zgodnie z którym w przypadku podróży trwającej do 8 godzin pracownikowi przysługuje 1/3 diety (jeden przypadek). Powyższą nieprawidłowość dyrektor i główna księgowa tłumaczą, złą interpretacją przepisów.

- e) art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 ze zm.) który określa, że w celu ustalenia faktycznego przebiegu samochodu, podatnik jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu, dotyczy to używania przez pracowników ich prywatnych samochodów osobowych na cele pracodawcy (pięć przypadków).

Powyższą nieprawidłowość dyrektor i główna księgowa tłumaczą również złą interpretacją przepisów.

Zalecono przy rozliczaniu delegacji, przestrzeganie ww. przepisów oraz gromadzenie dokumentów dostarczających danych, do prawidłowego rozliczenia wyjazdów służbowych.

9. Kontrola wykazała, że jedenaście z kontrolowanych dokumentów nie zostało zatwierdzonych do wypłaty, przez kierownika jednostki ani przez osobę przez niego upoważnioną. W miejscu podpisu zatwierdzających umieszczony jest podpis głównej księgowej. Kontrolującym nie przedstawiono upoważnienia, wydanego

przez kierownika jednostki dla głównej księgowej, do zatwierdzania dokumentów finansowych. Brak zatwierdzenia dokumentu do wypłaty przez kierownika jednostki lub osobę upoważnioną, stanowi naruszenie Zarządzenia nr 1 Dyrektora Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Słubicach z dnia 10 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych procedur nadzoru w zakresie gospodarowania środkami pod względem legalności, gospodarności i celowości, z którego wynika, że dyrektor jednostki podpisuje dokumenty związane z gospodarowaniem środkami finansowymi. Powyższe narusza również, postanowienia punktu 14 litera b, załącznika do Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z dnia 30 grudnia 2009 r. Nr 15 poz. 84) zgodnie z którym, zatwierdzanie (autoryzacja) operacji finansowych przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione, należą do niezbędnych mechanizmów kontroli, dotyczących operacji finansowych i gospodarczych. Ponadto wypłata gotówki bez zatwierdzenia dokumentu narusza art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) w myśl którego za całość gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych odpowiedzialny jest kierownik tej jednostki.

Brak podpisu na w/w dowodach dyrektor tłumaczy przeoczeniem. Informując jednocześnie, że podpisy zostały uzupełnione, a w przyszłości dokumenty będą skrupulatnie sprawdzane i zatwierdzane.

Zalecono dopilnowanie, aby wszystkie dowody księgowe, przed ujęciem w księgach rachunkowych, zostały zatwierdzone do wypłaty przez osoby do tego upoważnione, stosownie do ww. przepisów.

10. Realizując umowę na ochronę mienia, która przewidywała wynagrodzenie w wysokości 150 zł. + 22 % VAT, na f-rze naliczono VAT w wysokości 23 %, co jest zgodne z przepisami, lecz niezgodne z zapisem w umowie.

Zalecono, dostosowanie zapisów w umowie do obowiązujących przepisów.

11. W badanej próbie stwierdzono:

- brak zatwierdzenia do wypłaty - 11 przypadków,
- brak sprawdzenia pod względem merytorycznym – 3 przypadki,
- brak nr identyfikacyjnego rachunku (wymóg art. 21.1.1 ustawy o rachunkowości) - 1 przypadek.

Przyjęcie do księgowania niekompletnych dowodów księgowych, główna księgowa tłumaczy przeoczeniem. Ustawa o rachunkowości w art. 22. ust. 1 stawia wymóg, aby wszystkie dowody księgowe, będące podstawą zapisów w księgach rachunkowych były kompletne.

Zalecono, przestrzeganie aby wszystkie dokumenty, będące podstawą zapisów w księgach rachunkowych, spełniały wymogi art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz wymóg kompletności, wyrażony w art. 22. ust. 1 cytowanej ustawy.

12. Na trzech kontrolowanych wyciągach, brak podpisu osoby dekretującej. Powyższe stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowód księgowy powinien zawierać, stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych oraz podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Z uregulowań wewnętrznych nie wynika, kto jest odpowiedzialny za kwalifikowanie dowodów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych. Dekretacja kontrolowanych dowodów księgowych opatrzona jest podpisem głównej księgowej, która brak podpisu na wyciągach bankowych tłumaczy przeoczeniem. Zalecono, ustalenie w sposób formalny osoby odpowiedzialnej za dekretację oraz przestrzeganie, aby wszystkie dowody księgowe opatrzone były jej podpisem.

13. Kontrola zagadnień dotyczących inwentaryzacji wykazała niżej wymienione nieprawidłowości:

- a) kontrolującym przedstawiono decyzję z dnia 12 stycznia 2002 r. Dyrektora Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Słubicach w sprawie zasad przeprowadzania inwentaryzacji, bez załączników nr 3, nr 4 oraz nr 7. Kontrolujące stwierdziły również, brak w decyzji zachowania numeracji ciągłej. Dokument ten przypomina zbiór różnych dokumentów, w którym brak chronologii i uporządkowania.
- b) kontrola wykazała, naruszenie postanowień przyjętych przez jednostkę zasad przeprowadzania inwentaryzacji (strona 12 pkt. 9 decyzji w sprawie zasad przeprowadzania inwentaryzacji.), bowiem przed przystąpieniem do inwentaryzacji na dzień 31.12.2010 r., osoby materialnie odpowiedzialne nie złożyły oświadczeń, iż wszystkie dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników, zostały ujęte w ewidencji ilościowej oraz przekazane do księgowości. Brak ten dyrektor i główna księgowa tłumaczą niedopatrzeniem.
- c) na 29 arkuszy spisu z natury, w 10 dokonano poprawek niezgodnie z art. 22 ust.1 i 3 ustawy o rachunkowości, z których wynika, że niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek, a błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażeń lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej.
- d) z kontrolowanych dokumentów wynika, że na koniec roku 2010 r. w bibliotece przechowywane były środki pieniężne (109,70 zł. - z tytułu opłat za kserokopiowanie, 250 zł. - za upomnienia i 60 zł. - z tytułu pobranych kaucji), które nie zostały objęte inwentaryzacją. Stanowi to naruszenie art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostka przeprowadza na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów pieniężnych. Nieobjęcie inwentaryzacją środków pieniężnych, na koniec roku 2010 główna księgowa tłumaczy niedopatrzeniem.
- e) kontrolującym nie przedstawiono udokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji pozostałych aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, dokonanej metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników (wymóg art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości i pkt. 5 instrukcji inwentaryzacyjnej biblioteki). W zarządzeniu w sprawie zasad przeprowadzenia inwentaryzacji postanowiono, że potwierdzeniem weryfikacji jest umieszczenie przez osobę dokonującą weryfikacji, w odpowiednim urządzeniu księgowym (syntetycznym i analitycznym) klauzuli „dokonano weryfikacji salda na dzień .....wraz z podpisem” (pkt. 5 str. 18). Odpowiedzialna za inwentaryzację na podstawie weryfikacji stanów

ewidencyjnych główna księgowa, przyczynę nieprawidłowości wyjaśnia następująco:

*„Zarządzenie w sprawie inwentaryzacji wymaga aktualizacji, brakująca natomiast weryfikacja wyniknęła z niedostatecznej znajomości przepisów. Główna księgowa zajmuje się w bibliotece bardzo różnorodnymi sprawami, wymagającymi znajomości bardzo wielu przepisów, co jest dużym utrudnieniem i często powoduje niedociągnięcia w wykonywaniu obowiązków bez pomyłek.”*

Zalecono:

- a) uporządkować uregulowania wewnętrzne dotyczące zasad przeprowadzania inwentaryzacji,
- b) przestrzegać postanowień ustawy o rachunkowości i uregulowań wewnętrznych dotyczących inwentaryzacji, w szczególności:
  - przeprowadzać inwentaryzację środków pieniężnych znajdujących się, w jednostce na koniec roku obrotowego, stosownie do wymogów art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, ,
  - dokumentować przeprowadzenie inwentaryzacji pozostałych aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości dokonanej metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników, w sposób określony w przepisach wewnętrznych.

14. Jak wykazała kontrola, Biblioteka przyjmuje wpłaty gotówkowe i dokonuje wypłat gotówki. Ustalenia kontroli wskazują na brak uregulowań w zakresie obrotu gotówkowego, który występował w okresie objętym kontrolą. Nie obowiązywała żadna instrukcja, regulująca zasady gospodarki kasowej w bibliotece (np. w kwestii obowiązków pobierającego gotówkę, udokumentowania (druków) operacji gotówkowych i ich kontroli, ochrony wartości pieniężnych); w praktyce obrót gotówkowy dokonywany był z pominięciem kasy, nie sporządzano też raportów kasowych. Kontrolowana jednostka pozyskiwała przychody z opłat za: niezwrócenie w terminie wypożyczonych materiałów bibliotecznych tzw. upomnienia, usługi kserokopiowania i kaucje zwrotne za wypożyczone materiały biblioteczne. Natomiast wypłaty dotyczyły zwrotu kaucji. Wpłaty i wypłaty były przyjmowane i wypłacane przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach bibliotekarzy, którym nie przypisano zakresem czynności obowiązku prowadzenia kasy, czy też zbierania pieniędzy z tytułu opłat pobieranych przez Bibliotekę. Pobierane przez pracowników wpłaty za upomnienia, dokumentowane były kwitariuszami przychodowymi. Natomiast w przypadku wpływów z opłat za kserokopiowanie, nie wystawiano dokumentów przychodowych. Dokumentowano je wpisami w zeszycie, prowadzonym przez pracowników oddziału dla dorosłych. Wpłaty za upomnienia i kserokopiowanie w całości odprowadzono na rachunek bankowy instytucji. W przypadku pobranych kaucji na rachunek bankowy odprowadzono różnicę kaucji pobranych i zwróconych. Wpływy z tytułu pobranych kaucji, dokumentowano kwitariuszami przychodowymi. Dokonując zwrotu kaucji, nie wystawiano dokumentów rozchodowych, dokumentowano je zapisami w zeszycie.

Brak uregulowań w zakresie obrotu gotówkowego dyrektor i główna księgowa tłumaczą następująco: *„Obrót gotówkowy w bibliotece jest rzadki i na niewielką kwotę. Trwają prace nad uregulowaniem zasady gospodarki kasowej i w najbliższym czasie zostanie wprowadzona instrukcja regulująca tą kwestię.”*

Pomimo niewielkiej kwoty obrotu gotówkowego, brak uregulowań w ww. zakresie doprowadził, do naruszeń wielu przepisów ustawy o rachunkowości opisanych w pkt. 5 niniejszych zaleceń, zarówno w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, inwentaryzacji jak i sprawozdawczości. W związku z tym zalecono w trybie pilnym, uregulowanie zagadnień dotyczących obrotu gotówkowego, zgodnie z wymaganiami ustawy o rachunkowości.

15. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu i gospodarowaniu arkuszami spisu z natury, które jednostka zalicza do druków ścisłego zarachowania. Opisane w protokole kontroli nieprawidłowości w tym zakresie, główna księgowa tłumaczy następująco:

*„Zakupione druki ścisłego zarachowania uzupełniano o numerację przed przystąpieniem do inwentaryzacji. Arkusze spisu z natury błędnie ponumerowano, a pozostały druk uległ zniszczeniu (poprzez zalanie). W chwili obecnej zakupione arkusze spisu z natury zostały prawidłowo ponumerowane i przyjęte do książki druków ścisłego zarachowania.”*

Jak wynika z wyjaśnień jedną z przyczyn nieprawidłowości w gospodarowaniu arkuszami spisu z natury, był brak ich ponumerowania w momencie przyjęcia ich na stan. Z wyjaśnień nie wynika, dlaczego w 2007 r. spisu dokonywano na 12 kserokopiach druków i co stało się z drukami oryginalnymi ujętymi w rejestrze jako przychód i wydanyymi w dniu 20.11.2007 r. Ponadto zalanie brakującego druku nie zostało potwierdzone żadnym dokumentem. Kontrolowana jednostka w przepisach wewnętrznych nie uregulowała gospodarki drukami ścisłego zarachowania, a zobowiązana była do tego art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym, jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. Jak wykazała kontrola nie jest prowadzona bieżąca kontrola gospodarki drukami ścisłego zarachowania, która powinna ujawnić nieprawidłowości związane z gospodarowaniem i oznakowaniem arkuszy spisowych.

Zalecono, uregulowanie w przepisach wewnętrznych gospodarki drukami ścisłego zarachowania. W celu wyeliminowania nieprawidłowości, w gospodarowaniu drukami ścisłego zarachowania, polecono prowadzenie bieżącej kontroli w tym zakresie.

16. Kontrolowana jednostka wynajmuje pomieszczenie, wydzielone z holu na parterze budynku biblioteki przy ul. Jedności Robotniczej 18. Przedmiotowa nieruchomość zgodnie z ewidencją gruntów, stanowi własność Gminy Słubice w gospodarowaniu Burmistrza Słubic. W związku z powyższym dyrektor Biblioteki nie posiada prawnego umocowania do decydowania o sposobie wykorzystania pomieszczeń na cele pozastatutowe.

Zalecono, w przypadku nieruchomości nie będących własnością biblioteki uzyskiwać zgodę właściciela na ich wynajem.

17. Porównując angaże pracowników z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 45, poz. 446 ze zm.), stwierdzono, że:

a) brak w angażach czterech pracowników, określenia kategorii zaszeregowania,

- b) pięciu pracownikom działalności podstawowej przypisano w angażach kategorii zaszeregowania niezgodnie z tabelą nr I załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia,
- c) trzem pracownikom administracji i obsługi przypisano w angażach kategorii zaszeregowania niezgodnie z tabelą nr II załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia.

W każdym jednak przypadku stawki wynagrodzenia zasadniczego były zgodne ze stawkami przewidzianymi dla danego stanowiska, przy określonej w rozporządzeniu kategorii zaszeregowania.

Zalecono dostosowanie angaży pracowników, w zakresie kategorii zaszeregowania do wymogów ww. rozporządzenia.

18. Kontrola wykazała, że nagrodę jubileuszową po przepracowaniu przez pracownika M.M. 20 lat zaniżono o 9 zł. Z wyjaśnień głównej wynika, że:

*„Nagroda jubileuszowa dla M.M. została naliczona od podstawy składników stałych z miesiąca kwietnia, a powinna być wzięta pod uwagę podstawa z miesiąca maja 2010 r., gdzie nastąpił wzrost dodatku stażowego. Różnica w naliczeniu nagrody jubileuszowej – kwota 9 zł zostanie wyrównana i wypłacona wraz z wynagrodzeniem za miesiąc luty 2012 r.”*

Sposób obliczania nagrody jubileuszowej reguluje § 11 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 45, poz. 446 ze zm.). W myśl tego przepisu, podstawę obliczenia nagrody jubileuszowej, stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące mu w dniu wypłaty. Nagrodę oblicza się wg zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Stosownie do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U.97.2.14 ze zm.) składniki wynagrodzenia określone w stawce miesięcznej w stałej wysokości, uwzględnia się przy ustalaniu ekwiwalentu w wysokości należnej w miesiącu nabycia prawa do tego ekwiwalentu (§ 15), natomiast składniki wynagrodzenia przysługujące pracownikowi za okresy nie dłuższe niż 1 miesiąc, wypłacone w okresie 3 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc nabycia prawa do ekwiwalentu, uwzględnia się przy ustalaniu ekwiwalentu w średniej wysokości z tego okresu (§ 16.1).

Zalecono stosowanie ww. przepisów przy naliczaniu nagrody jubileuszowej

Sprawozdanie zatwierdził  
Burmistrz Słubic  
Tomasz Ciszewicz

Sporządziła: Jolanta Codogni